

UNIVET

AZ ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

VI. évfolyam, 4. (24.) szám 2022. december

Lapunk tartalmából

Alma Mater hangulat Kulcson	3
Épül a jövő egyeteme	4
A Szenátus napirendjén	4
Számadás és építkezés	5

Gyertyás megemlékezés az 1956-os forradalomról	8
Angol nyelvű osztatlan kutató zoológusképzés indul	10
Az Egyetem éjszaka sem pihen	10
Nyílt nap	11
Nyolcvanegy előadás a Tudományos Diákköri Konferencián	12

Dr. Könyves László: „Mi nem a betegséget, hanem az egészséget tanítjuk”

Dr. Kovács László: „Feladatom az istállóból behozni a tudást az iskolapadba”

A nagy ínség – aszály 1862/63-ban	13
Kulturált borfogyasztás az egészségünkért	20
2023. évi állatvédelmi oktatási pályázat	21
Dr. Bodó Imre köszöntése	22

Gólyabál	24
Tanárportrék egy puding mellett	26

„Loving animals is not enough” Interview with Ciara Reynolds, the student leader of Skills Lab	30
„We teach health instead of disease” Conversation with associate professor Dr. László Könyves	33
„I can bring knowledge from the barn to the classroom” Interview with PhD student Dr. László Kovács	34

UNIVET Az Állatorvostudományi Egyetem lapja. Főszerkesztő: **Balázs Gusztáv**. Kiadja az Állatorvostudományi Egyetem. Felelős kiadó: **Dr. Sótónyi Péter** rektor. ISSN 2631-1852 Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt. **Orgován Katalin** vezérigazgató. A szerkesztőség postacíme: 1400 Budapest, Pf. 2. Telefon: (1) 478-4100, e-mail: webmaster@univet.hu. Lapunk számai a <https://univet.hu/hu/category/univet-ujzag/webhelyen> is olvashatók.

Balázs Gusztáv felvételei

A Kulcsi Hatok – Dr. Hutýra Ferenc, Dr. Jármay Károly, Dr. Kotlán Sándor, Dr. Guoth Gy. Endre, Dr. Marcis Árpád és Dr. Szepeshelyi Andor – szobrai az emlékparkban

Alma Mater hangulat Kulcsón

„Az, hogy a Fejér megyei állatorvosok célul tűzték ki, hogy megemlékezésre összejönnek, egy közös forrásból ered. Lehet, kétszer nem lépünk ugyanabba a folyóba, de a forrás ugyanaz marad, melyet ápolni kell, és gondozójának éltető vizet adva, a gondoskodást meghálálja. A Duna folyó, mint az élet forrása életközösséget teremtett Kulcsón már több ezer évvel ezelőtt. Élénk gazdasági élet alakulhatott ki ezen a területen, majd az 1920-as éveket követően elődeink, felfedezve a táj szépségeit, még különlegesebbé tették ezt a helyet Szellemi közösség, ezen felül baráti közösség alakult ki.

A Kulcsi Hatok munkássága nemcsak az állatorvostudomány területén – és ott is nemzetközi szinten – kiemelkedő, ezen állatorvosok emberileg is kimagasló egyéniségek voltak, társadalmi szerepvállalásuk példamutató.”

E gondolatokkal köszöntötte a XX. Fejér Megyei Állatorvos Nap helyszínére, a kulcsi község házára érkezőket **Dr. Hegyi Kinga** megyei főállatorvos.

L. Simon László, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, Egyetemünk díszpolgára a vidéki Magyarország állapotáról osztotta meg kritikus, cselekvésre ösztönző gondolatait.

Az Állatorvostudományi Egyetem történetében elég sok olyan helyszín van, amelynek a kisugárzása magával ragadja a szakma gyakorlóját. Kulcs ezek között is kiemelkedik, az itt megjelenők

Dr. Sótónyi Péter: A modellváltás az Egyetemnek nagyon jól sikerült

úgy érzik magukat, mintha a Kulcsi Hatok nemcsak a házaikat építették volna fel ezen a kies tájon, hanem a találkozások idejére évről-évre megidéznék az Alma Mater hangulatát is.

S ha ez már ilyen hatást gyakorol rájuk, magától értetődik, hogy **Dr. Sótónyi Péter** rektor előadást tartott a modellváltás tapasztalatairól. Elmondta, hogy ez az átalakulás az Állatorvostudományi Egyetemnek nagyon jól sikerült. A fenntartó Marek József Alapítvány kuratóriuma elkötelezett az intézmény iránt. Az operatív vezetés a rektor és a Szenátus feladata. A vagyon elidegeníthetetlenül az egyetemé. A fiatal kollégák ma már azt mondják, presztízst jelent itt dolgozni. A fejlesztésnek állami támogatásból és saját bevételből származó forrásai vannak.

Büszke a hat és félszeres túljelentkezésre. Tudni kell azt is, hogy a fiatalok gondolkozása megváltozott.

Régebben a biztos egzisztencia volt a fő hajtóerő az ide jelentkezéshez. Ma az állatorvosi hivatás érzelmi elkötelezettségre, az állatszeretetre épül.

Az Egyetem megteszi azt, ami rajta áll; nagy értékű ösztöndíjat alapított elősegítendő, hogy végzésük után minél többen dolgozzanak a haszonállatgyógyászatban és az élelmiszer-egészségügy területén. Annak a feltételeit azonban, hogy a vidéki állatorvosok iránti kereslet megfelelő kínálatra találjon, vidéken és a vidéknek kell megteremteni!

A Fejér megyei Állatorvosi Napon a hagyományokat követve kitüntetéseket is átadtak. Az Állategészségügyért díjban **Gesztesi Tamásné**, Az Év Állatorvosa díjban **Dr. Végh Ákos**, a Dr. Lancz Endre Életműdíjban **Dr. Gombos Zoltán** részesült.

Az állatorvosi nap a Kulcsi Hatok emlékparkjában koszorúzással fejeződött be.

Az Egyetem Rektori Hivatalából jelentjük

Aláírták az első szakasz kivitelezési szerződését Épül a jövő egyeteme

Az Állatorvostudományi Egyetem István utcai kampusz-fejlesztése első szakaszának kivitelezési szerződését Dr. Sótónyi Péter rektor és Paár Attila, a West Hungária Bau Kft. cég-tulajdonosa és ügyvezető igazgatója írták alá.

A nettó 5,2 milliárd forintos beruházás részeként a kampusz Steindl Imre által tervezett épületei közül több is megújul.

– Az Egyetem jövője szempontjából történelmi jelentőségű a kampusz átfogó fejlesztése, amely tovább erősíti az intézmény nemzetközi szerepét. Még eredmé-

nyesebben csábíthatunk Budapestre neves külföldi tudósokat, ha a 21. század tudományos kutatási elvárásainak is megfelelő feltételeket tudunk számukra kínálni – emelte ki a szerződés ünnepélyes aláírásakor **Dr. Sótónyi Péter**.

A kivitelezőt nyílt közbeszerzési eljáráson, több ajánlattevő közül választotta ki az Állatorvostudományi Egyetem.

A West Hungária Bau Kft. jelentős tapasztalatokkal rendelkezik hasonló beruházásokban, a korábbi években több egyetemi infrastrukturális fejlesztést valósított meg.

– Megtiszteltetés a 25 éves fennállását ünneplő West Hungária Bau Kft. számára, hogy egy jövőt formáló beruházással folytathatja értékteremtő tevékenységét – hangsúlyozta **Paár Attila**, a teljes egészében magyar tulajdonú építőipari társaság cégtulajdonosa és ügyvezetője.

Az épületek felújítása 2023. második félévében zárul, egyúttal megvalósul a park rendezése, az értékes fák megóvása, átültetése.

Az Egyetem átfogó fejlesztése az üllői használatklinikai kialakításával kezdődött, amellyel a felsőoktatási intézmény klinikai vertikuma teljessé vált.

A Szenátus napirendjén

Az Állatorvostudományi Egyetem Szenátusa 2022. december 14-én tartotta meg az első félévi utolsó ülését. Az ülésen a szokásoknak megfelelően személyügyi döntések születtek, oktatói-kutatói kinevezésekről döntött a testület.

A Szervezeti és Működési Rendbe bekerült egy új testület, a Tudományos Tanács, amely a rektor munkáját segíti tudományos szakmai kérdésekben.

A Foglalkoztatási Követelményrendszerben az oktatók és kutatók publikációs elvárásait szabályzó előírások módosultak, magasabb szintű követelményeket meghatározva.

A minőségügyi területre vonatkozó döntések keretében sor került a Minőségfejlesztési terv ESG 2015 elvek (Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának sztenderdjei és irányelvei) szerinti felülvizsgálatára, a minőségügyi szabályzat és mellékleteinek aktualizálására, valamint az Akkreditációs és Minőségügyi Bizottság tagjainak felülvizsgálatára, új tagok bevonására. Ezek a témák kiemelt jelentőségűek, hiszen mind a Magyar Akkreditációs Bizottság, mind az EAEVE európai akkreditációs testület 2023-ban látogatja meg az Egyetemünket.

A doktori képzés szabályzatait és törzstag listáját is aktualizálta a testület.

A hallgatói ügyek keretében szabályzatok módosítására, szakkollégium alapítására, valamint új tantárgyak indítására vonatkozó döntéseket hozott a Szenátus.

Összdolgozói értekezlet az Egyetemen

Számadás és építkezés

Mozgalmas új év elé néz az Állatorvostudományi Egyetem. Miközben hazai és európai akkreditációra készül, épületek felújítása kezdődik az István utcai campuson, Üllön hamarosan megnyitja kapuit a használati klinika, Ráckeresztúron központi teljesítményvizsgálatra alkalmas korszerű telepet vásárolt az Egyetem. Ezek a befektetések már a jövő lehetőségeinek kiaknázását szolgálják, a háborús vészhelyzet, az elszabadult energiaárak viszont rendkívüli takarékosági intézkedéseket követelnek. Az idei év eredményeiről és a jövő év feladatairól tájékoztatta az Egyetem munkavállalóit november 28-án Dr. Sótónyi Péter rektor.

Dr. Sótónyi Péter: A nagy hanghatással járó feladatokkal január végére el kell készülni
Herczeg Dóra felvétele

BALÁZS GUSZTÁV

„Régen találkoztunk már és nagyon sok időszerű feladat van, amit meg kell beszélnünk”, mondta az aulában megtartott összdolgozói értekezleten az intézmény vezetője. „Az első, ami mindenkit izgat, az egyetemi építkezés helyzete. Lesz vagy nem lesz? Ha lesz, hogy lesz?”

Januárban kezdődik a B és a C épületek felújítása

A kérdés eldőlt, november 17-én véglegesítették a közbeszerzés eredményét. Elkezdődhet a „B” és „C” épület felújítása, melyekben a Sebészeti Tanszék, az Egzotikusállat- és Vadegészségügyi Tanszék, a Kémiai Tanszék és az Élettani és Biokémiai Tanszék működik.

Az építkezés idejére a tanszékek átköltöztetése két helyre történik. Az egyik a Rottenbiller utca 50. szám alatti épület, ahol az ott működő három tanszékkel közösen osztoznak a helyiségeken. A másik a Marek József és a Bethlen Gábor utca sarkán álló,

már korábban megvásárolt ingatlan, az úgynevezett „koreai étterem”, amelyet átalakítanak, így a tanszékek elhelyezéséhez nem szükséges konténereket beszerezni. Az érintett egységekkel már több lépcsőben egyeztettek, mindenki megértéssel fogadta az átmeneti elhelyezést.

A menza konyháját teljesen lezárják és elkerítik, az építők ezt használják felvonulási épületnek, az étteremből két ideiglenes előadót alakítanak ki. A „B” és „C” épületeket 2023 január első hetében adják át a kivitelezőknek, akiknek a nagy hanghatással járó munkákat még januárban el kell végezniük, hogy a februárban kezdődő oktatást ne zavarják.

Rektor úr külön kiemelte, hogy a kivitelezővel Egyetemünk munkatársai semmilyen kapcsolatot nem tarthatnak, ha bárkinek bármilyen panasa, gondja felmerül, azt kizárólag beruházási igazgatóknak, **Kiss Balázs-nak** vagy **Kovács Gábor** osztályvezető úrnak írásban jelezze.

A beruházás ezen szakaszára az Egyetem már 3,1 milliárd forint állami támogatást megkapott, a további kor-

mányzati forrás ütemezetten érkezik, annak megfelelően, ahogy egy-egy terület munkálataival végeznek a kivitelezők.

Mindez csak a kezdete a 76 milliárd forintos nagyberuházásnak, a sorban a lábasházak felújítása, majd az új épülettömb következik, de csak akkor, amikor a források ténylegesen az Egyetem rendelkezésére állnak.

Több százmillió forintos fejlesztések Üllön

Dr. Sótónyi Péter már a júniusi értekezleteken is beszámolt az Üllön zajló építkezésekről. A használati klinika átadása decemberben lezajlik, az ezt befogadó volt embrióépület teljeskörű felújítására 400 millió forintot költött az Egyetem. A kollégák a legkorszerűbb körülmények között dolgozhatnak a klinikán, beleértve a műtőt, a laboratóriumokat és a kiszolgáló helyiségeket is. A patológiai intézetben 200 millió forint értékben új beléptető és öltözőrendszert alakítottak ki a hallgatóság számára. Dóra major a hallgatók hetesi gyakorlatát segítő 40

férőhelyes tetőtéri szállással és közösségi terekkel gazdagodik.

Az Egyetem kedvező áron megvásárolta a Ráckeresztúron található Bos Genetic Kft-t, amit mesterséges termékenyítő állomásként működtetett a korábbi külföldi tulajdonos, a telephely kiválóan alkalmas központi teljesítményvizsgálatra is. Európában nincs még egy felsőoktatási intézmény, amelyikhez ilyen lehetőség társul; a **Dr. Rátky József** professzor által vezetett telep kiváló oktatási és kutatási lehetőséget teremt az Állattenyésztési, Takarmányozástani és Laborállat-tudományi Intézet, valamint a Szülészeti Tanszék és Haszonállat-gyógyászati Klinika számára.

A tervek szerint jövő tavasszal az érdeklődő munkatársak buszos kirándulásokon tekinthetik meg mind az üllői, mind a ráckeresztúri egységek fejlődését és gyarapodását.

Az István utcai campus további fejlesztésére 1,2 milliárd forintot különített el az Egyetem, amelyet az előadóterem felújítására fordítanak. Átalakítják a Nádaskay olvasótermet, ahol helyet kap az akkreditáció szempontjából is elengedhetetlen „Skills Lab”. Az Equus Klub nyitott klubbá válik, amelynek egyik felében az olvasóterem kap helyet, a másik a hallgatók összejöveteleit szolgálja, hiszen a Hallgatói Centrum már nem képes befogadni a magasabb létszámú diákságot.

Itt marad, amit az Egyetem megspórol

A háborús veszélyhelyzet, az elszabadult energiaárak Egyetemünket is takarékosra kényszerítik. Szerencsére, a modellváltásnak köszönhetően a költségvetési támogatás több mint kétszeresére nőtt, ezért a korábbi időszakban lehetőség nyílt fejlesztések elindítására és a bérek addig nem látott mértékű emelésére.

A villamosenergia és a földgáz ára többszörösére nőtt, nemcsak a számok, hanem a kormányzati előírások miatt is be kell osztani az energiát. Amit pedig az Egyetem megspórol, az

itt is marad. Úgy kell használni az áramot és a földgázt is, mintha saját zsebből fizetnénk, az eddigi tapasztalatok szerint a fűtésben lehet számottevő fogyasztáscsökkenést elérni.

Be kell rendezkedni a 18 fokos hőmérsékletre, vizsgaidőszakban reggel 6-tól 13 óráig lesz fűtés. A klinikákon és a lábasházakban ebben az időszakban is folyamatosan fűtenek, ezekben az épületekben, továbbá a menzán kialakított két tanteremben lehet majd vizsgáztatni. Természetesen az Anatómia és a Patológia tanszékeken a boncolással járó gyakorlati vizsgák nem helyezhetők át.

Hogy takarékoságra ösztönözzék a dolgozókat, az Egyetem a drasztikusan megemelkedett költségek ér-

latok, és meghatározóan a publikációs tevékenység mutatói. Az utóbbi területen még sok a tennivaló, különösen, ha Béccsel vagy Hannoverrel hasonlítjuk össze magunkat, messze lemaradtunk, fogalmazott Dr. Sótorny Péter.

A hallgatói létszámot az Egyetem már nem tudja növelni, hiszen a klinikák gyakorlati képzésének határai vannak.

Szükség van arra is, hogy az egyetem kutatási tevékenysége átlátható legyen. A naprakész adatbázis létrehozása érdekében januárban minden tanszékvezetőt megkérnek arra, hogy foglalják össze fő kutatási profiljukat. Külföldről is rendszeresen keresik az Egyetemet, érdeklődve, hogy milyen

zékeltetésére az októberi rezsizámlát négyzetméter arányos lebontásban, tájékoztatósi céllal megküldi a tanszékeknek.

Mozgósítani kell a szellemi erőforrásokat

Az Egyetemnek mozgósítani kell azon szellemi erőforrásait, amelyekkel megőrizhető az állami támogatás, a minisztérium indikátorokat ír elő, amelyek teljesítése elengedhetetlen. Ilyen indikátor a magyar és külföldi hallgatók létszáma mellett az innovatív tevékenység, a piaci kapcsó-

infrastruktúrája, milyen szellemi bázis áll rendelkezésre, illetve milyen projekteken tud részt venni. Éppen ezért kutatási katalógust kell összeállítani.

2023-tól újra szabályozzák a foglalkoztatási követelményrendszert, ugyanis elengedhetetlen a Q1, Q2, D1 és D2 besorolású publikációk növelése, hiszen a nemzetközi rangsorokban csak az ilyen cikkek mérvadóak. Fontos, hogy a publikációkban minél több egyetemi szerző neve jelenjen meg. A tanszékeket 3 kategóriába sorolják: a kiemelt tudományterületeket gondozó műhelyektől várják

a legtöbb publikációt, majd az alap- és alkalmazott tudományi tanszékek, kutatócsoportok következnek, míg ezen a téren a klinikai tanszékkel szemben kevesebb elvárást fogalmaznak meg.

Az Egyetemen évtizedekkel ezelőtt bevezették az oktatók hallgatói véleményezését, majd a munkatársak vezetői általi értékelését és ma már a minőségbiztosításhoz tartozik az állattartók felől érkező minősítés is. Az eddigi értékelési rendszert olyan új gyakorlattá kell alakítani, amely a lehető legrealisabb eredményt adja. Mivel az Egyetem ma már versenyképes bért fizet, a munkatársak teljes körére kiterjesztik az átfogó teljesítményértékelést.

Siker akkreditáció nélkül nincs jövő

A Magyar Akkreditációs Bizottság január 25-én és 26-án keresi fel az Egyetemet. Az Európai Állatorvosképző Intézmények Egyesülete (EAEVE) szeptember 18-22. között tartja a minőséghitelesítést, immár negyedik alkalommal.

Az Egyetem nem engedheti meg magának, hogy ne szerezze meg az EAEVE-akkreditációt, emelte ki Dr. Sótornyai Péter. Az európai akkreditációnak az a célja, hogy igazolja, a Budapesten képzett állatorvosok olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel és képességekkel rendelkeznek, amelyeket az Európai Unió irányelve előír.

Az akkreditáció legfontosabb feltétele az oktatás minőségbiztosítása. Minden tevékenység folyamatát meg kell tervezni, szabályozni és a megvalósítást ellenőrizni. Az ügyrendek aktualizálása jelenleg is zajlik, ezeket a MAB bizottság felé is bemutatja az Egyetem.

A második kiemelt terület a biobiztonság. A dolgozókat és hallgatókat nem érheti fertőzés és az Egyetem területéről sem juthat ki fertőző ágens. Ennek érdekében új tájékoztatók kerültek kihelyezésre, illetve oktatási anyagok készültek a szabályok megismertetéséről és betartásáról. A har-

A kémiai előadó épülete is megújul 2023-ban

madik fontos terület a szakmai képzés feltételeinek biztosítása. Ide tartozik az is, hogy megfelelő számban álljanak rendelkezésre az állatorvosi tevékenységhez szükséges állatok. Végül, de nem utolsó sorban az első napi kompetenciák megszerzéséhez szükséges feltételek meglétéről is meg kell bizonyosodnia a látogató bizottságnak.

Az akkreditáció során egy nyolctagú bizottság érkezik az Egyetemre, amelynek tagjai az Egyetem által elkészített önértékelési jelentést helyszíni bejárással és a megbeszélések során vagy az egyetemi dolgozók és hallgatók spontán megkérdezésével erősítik meg, valamint tisztázzák a számukra nem egyértelmű pontokat.

Az európai akkreditáció előkészítése egy éve kezdődött a Projekt Irányító Bizottság felállításával. Jövő tavasszal a bizottság részletes felkészítő anyagot küld ki a munkatársaknak a pontos menetrendről.

Az EAEVE akkreditáció a nemzetközi elismertségünk és az idegen nyelvű képzés piaci pozíciójának megtartása érdekében elengedhetetlen, így az Egyetem valamennyi munkatársának és hallgatójának elsődleges érdeke.

Fontos tudni, hogy a bizottság nem nyomozó hatóság. Alapelve az, hogy pozitívan és segítő módon állnak az Egyetemhez, ennek a bizalomnak azonban fontos feltétele, hogy a bi-

zottság kérdéseire mindenki pontos és valós választ adjon. A megkérdezetteknek mindig a lehető legjobb tudásuk szerinti és őszinte választ kell adniuk. A valóság elkendőzése vagy valótlan tartalmú válasz az Egyetembe vetett bizalmat megtörheti. A látogató bizottság semmilyen gondot nem tud megoldani, így személyes ügyekben a panaszkodás nem ér célt.

Évvégi ösztönzés

A rektor kiemelte: az Egyetem lehetőségeihez mérten továbbra is törekszik, hogy anyagilag ösztönözze munkatársait a magasabb teljesítményre. Az értekezleten elhangzott, hogy december 8-án utalják át az idegen nyelvű képzést segítő dolgozók közreműködői pótlékát, amit a szervezeti egységek vezetői osztanak szét.

Idén lehetőség nyílt arra is, hogy minden oktató, kutató, állatorvos és tanzéki mérnök havi alapfizetésének felét kitevő év végi juttatásban részesüljön.

Bejelentette azt is, hogy a cafeteria összege 250 ezer forintról jövőre 350 ezer forintra emelkedik.

Befejezésül, a 2022. évi munkát megköszönve Dr. Sótornyai Péter meghívta az Egyetem dolgozóit a hagyományos karácsonyi köszöntésre, amelyre december 14-én kerül sor az Aulában.

Németh László szerint „A népek emlékezete a hagyomány.” Az Állatorvostudományi Egyetem egyik hagyománya a csendes megemlékezés 1956 egyetemi áldozatairól.

Ez történt 2022. október 24-én este is, amikor többen – tanárok, egyetemi dolgozók és hallgatók – szép számban gyűltek össze a Zimmermann-előadóban, meghallgatni Dr. Sótonyi Péter rektor rövid visszatekintését a 66 éve az országban és az Alma Materben történetekre, majd gyertyát gyújtottak és az István utcai campus parkjában halkán elsétáltak a Kémia Tanszék épületéhez, ahol Tatay Zoltán állatorvostan-hallgató emlékhelye található.

A történetet az elsők kivételével mindenki ismerheti.

Tatay Zoltán (1936–1956), aki költő szeretett volna lenni, de szülei kívánságának eleget téve az Állatorvostudományi Főiskolára iratkozott be, október 24-én fehér köpenyben indult a 32-esek terére sebesülteket menteni, de egy géppisztolyból leadott golyószorozat kioltotta az életét, örök mementóként hívta fel a figyelmet arra, hogy a segíteni akarás, és annak az orvosi jelképe, a viselet, szinte mindig hordoz magában kockázatot. Abban az időben ideiglenes nyughelyre talált az egyetemen; a Kémia Tanszék előtt temették el. Ma erre az eseményre emléktábla hívja fel a figyelmet, amit 2006-ban helyeztek el az épület falán.

A forradalom másik áldozata Bóna Zsigmond (1930–1957) volt, akit ugyan harmadéven tanulmányi okból kizártak a főiskoláról, s felcserként dolgozott a pomázi állatorvos mellett, de minden reménye megvolt a visszakerülésre, mert 1956. december 28-án beadta a visszavételi kérelmét, amit el is fogadtak 1957. január 14-én, de őt akkor már letartóztatták. 1956-ban ugyanis a pomázi nemzetőrség parancsnokává választották. 1957-ben halálra ítélték és február 12-én felakasztották.

Emlékezetük része az egyetem hagyományainak.

Dr. Náray-Szabó Gábor akadémikus, a Marek József Alapítvány kuratóriumának elnöke és tagjai közül dr. Fazekas Sándor korábbi földművelésügyi miniszter és dr. Bajkai István ügyvéd e hagyomány tisztelőiként vettek részt a gyertyás felvonuláson.

A Tatay Zoltán Állatorvostan-hallgatói díjat idén Madarász Noémi HÖK elnöknek adta át az Egyetem rektora és Dr. Szieberth Gergely, a Magyar Állatorvosok Világszervezetének elnöke.

E nap után már az elsők is ismerhetik ezt a hagyományt, rajtuk is múlik a fennmaradása.

Gyertyás megemlékezés az 1956-os forradalomról

Tatay Zoltán emlékét mellszobra őrzi Szerencsen. A 2016–17-es emlékévi alkalmával két szerencsi fiatalemberre emlékeztek az 1956-os emlékmű és a mellszobor leleplezésén. Tatay Zoltán 20, Oleár István 24 éves volt, mindketten a városi temetőben nyugszanak. Nevüket az emlékműre vésték. A bronz mellszobrot Ekker Róbert készítte Makoldi Sándor Gyula közreműködésével

forrás: kozterkep.hu

Angol nyelvű osztatlan kutató zoológusképzés indul

Angol nyelvű, osztatlan, mesteroklevelet adó kutató zoológus szakot indít az Állatorvostudományi Egyetem. Az állami finanszírozású képzésre azokat várják, akiket inspirál az egzotikus állatok világa, az emberi agy működése vagy éppen a világjárványokat okozó vírusok természete.

Az ötéves, osztatlan, mesteroklevelet adó angol nyelvű képzés multidiszciplináris rendszerű, elméleti- és gyakorlati tananyaga kiterjed a társtudományokra is. Az Egyetem hazánkban egyedülálló tudományos infrastruktúrájának köszönhetően a hallgatók a biológiai, kémiai ismereteken túl tanulnak anatómiát, állattant, parazitológiát, járványtant, egzotikus állatok gyógyászatát és megszerzik a kutatói munkához már nélkülözhetetlen informatikai, statisztikai, üzleti ismereteket.

Az integráló tudományos szemlélet révén a képzés tananyaga komplex, a kurzusok egymásra épülnek, amivel elkerülhetők az osztott, 3+2 éves

rendszerben előforduló ismétlődések. A kis hallgatói létszám megengedi a személyes, projektközpontú és tutoriális jellegű képzést. A zoológusjelöltek az általuk választott kutatási területre, továbbá egyéni képességeik, készségeik fejlesztésére összpontosíthatnak.

A gyakorlati képzésben kiemelkedő a tudásmenedzsment és a tudáskommunikáció. A hallgatók megtanulják, hogy miként tervezzenek kutatási projekteket hogy az elért eredményeket hogyan kommunikálják tudományos publikációkban, konferenciákon.

A kapcsolati háló bővítése szempontjából előnyös, hogy a jelöltek szabadon választhatják meg a diplomamunkájuk elkészítésében közreműködő intézményt, amely lehet hazai vagy külföldi kutatóközpont, kísérleti laboratórium, gyógyszergyár, állatkert, nemzeti park, környezet- és természetvédelmi szervezet, hatóság is.

A képzés angol nyelve szintén versenyelőnyt jelent a karrierépítésben.

Az új képzés minőségi utánpótlást ígér a kutatói hálózat központjai számára. A kutató zoológusok keresettek az üzleti szférában, különösen a gyógyszergyártásban, az egészségügyi fejlesztésekhez kapcsolódó labor technikában, valamint az élelmiszerbiztonsággal összefüggő területeken, hangsúlyozza **Dr. Kosztolányi András** egyetemi docens, a Biológiai Intézet és az Ökológiai Tanszék vezetője.

Az Egyetem éjszaka sem pihen

A Kutatók Éjszakája iránt érdeklődő kicsik és nagyok néhány nap alatt felöltötték a meghirdetett 550 férőhelyet, majd szeptember 30-án birtokba vették az István utcai kampuszt.

A legbátrabbak megismerkedtek a kutya anatómiájával, ahol egy valódi tetem boncolását követték figyelemmel. Hamar elfogytak a helyek a „Kémia mindenhol” című előadásunkra,

ahol színes, füstölgő, durrogó kísérletek ejtették ámulatba a résztvevőket, hétköznapi tisztítószeret használva. A kutatói pálya iránt érdeklődők interaktív programjaink segítségével megismerték a DNS és a gének alapvető működését és az agy szöveti finomszerkezetébe is betekintést nyertek egy modern elektronmikroszkóp segítségével. A Parazitológiai és Állat-

tani Tanszék jóvoltából a hazánkban élő vérszívókról derültek ki érdekességek. Sokaknak újdonságként hat az állatorvosok szerepe az élelmiszerlánc-biztonságban, ezért két programmal is készültek a Digitális Élelmiszerlánc Oktatási, Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Intézet munkatársai. Levezetésként szolgált az „Állati szabadulószoza”.

A nyílt napra érkező látogatók betöltötték a H épület és a Sebészet közti teret

Nyílt Nap

Azt, hogy mit jelenthet a hat és félszeres túljelentkezés Egyetemünkre, kiválóan érzékeltette a december 7-i nyílt napra érkező sokaság a szomszédos kerületektől Sopronig és Miskolcig terjedt azoknak a látogatóknak a skálája, akikkel megismerkedtem a campus sétán, mielőtt beültünk az aulába.

A hallgatói önkormányzat lelkes önkéntese olyan átéléssel mesélt a néhány évtizede még a főváros szívében működő nagyállatklínikáról, hogy a középiskolások (és szüleik) szinte hallották a patkók dobogását, a szarvasmarhák bőgését a parkban – a mai kisállatklínika mellett elhaladva. Mindenestre rájöhetek arra, hogy az Egyetemen az épületek története is része a tananyagnak.

Helyet foglalva az aulában, elsőként **Dr. Sótorny Péter** rektor avatta be a résztvevőket a Budapest lehangula-

tosabb campusa jelzővel kitüntetett iskolánk mindennapjaiba. Elmondta, hogy Egyetemünkön munka és értékteremtés zajlik. Nem véletlenül olyan magas a felvételi ponthatár, aminek más iskolák a közelébe sem érnek. És épp a hallgatói szenátorok azok, akik, amikor szóba kerül, inkább az oktatás szigorításának pártján állnak. Ha a tanulmányokat a kíváncsiság és az alkotás öröme övezi, akkor könnyebben születnek jó jegyek, eredmények. Nem véletlen, hogy aki ide jár tanulni, azt már kollégának tekintik a tanárok.

A kollégiumban minden magyar el-sősnek helye van.

A hallgatók kétharmada külföldi, több mint 60 országából érkeznek és nagyon büszkék nemzetükre. Igaz ez a magyarokra is. Amikor azonban elkezdődik az International Day, gyorsan eljön a pillanat, amikor mindenki érteni fog minden nyelven.

Az Egyetem vezetője örömmel tájékoztatta a fiatalokat arról, hogy 20 év szünet után jövőre ismét elindul az államilag finanszírozott, osztatlan angol nyelvű kutató zoológus képzés. Hozzátette azonban, hogy bár az alsóbb évfolyamokon sok közös tárgyuk lesz az állatorvostan-hallgatókkal – ami Európában egyedi gyakorlat – a két szak között nincs átjárás. Ahogy **Dr. Kosztolányi András** mondta, a kutató zoológus hallgatók közé azokat várják, akiket érdekel, hogy miért gyógyul meg egy molekulától egy állat, de nem akarnak állatorvosok lenni.

Biztosak vagyunk benne, hogy ezen a napon sokakban megszületett a döntés, érdemes emelt szintű kémia és biológia érettségit tenni, mert ez egy nagyszerű egyetemre való bekerülés egyik első feltétele...

Balázs Gusztáv

Nyolcvanegy előadás a Tudományos Diákköri Konferencián

A Dr. Kovács Ferenc emlékdíjat veszi át Olasz Ákos a névadó lányától, Dr. Kovács Melinda akadémikustól

Az Állatorvostudományi Egyetem 2022. évi Tudományos Diákköri Konferenciáját november 16-án rendezték meg. A két szekcióban 80 előadás hangzott el.

Az Alaptudományi szekció vezető elnöke **Dr. Bartha Tibor** egyetemi tanár, nemzetközi rektorhelyettes, az Alkalmazott tudományok szekció vezető elnöke **Dr. Gálfi Péter** egyetemi tanár, a Doktori és Habilitációs Tanács elnöke volt.

A konferenciát **Dr. Rác Bence** egyetemi tanár, a TDK alelnöke nyitotta meg, a zárszót **Dr. Sótónyi Péter** egyetemi tanár, rektor, a TDK elnöke mondta.

A Diákköri munkán felül a jó tanulmányi eredményért és aktív közéleti tevékenységért Dr. Kovács Ferenc emlékdíjban részesült **Olasz Ákos**. A díjat a névadó lánya, **Dr. Kovács Melinda** akadémikus adta át. A IV. évfolyamos hallgató dolgozatának címe: Propolisz különböző kivonatainak in vivo hatékonysága brojlercsirke szalmonellóziása esetén. Témavezető: **Dr. Kerek Ádám** PhD hallgató.

A CEVA-PHYLAXIA kutatási és fejlesztési különdíját **Molnár Levente** nyerte. Az V. évfolyamos hallgató dolgozatának címe: A PCV-3 vírus előfordulása nagylétszámú hazai sertésletelepeken. Témavezetők: **Dr. Ózsvári László** egyetemi tanár, **Dr. Máté Péter** sertéségeszségügyi szakállatorvos

A TDK dolgozatok készítői a következő díjakban részesültek:

Somogyi Fanni ÁTE Rektori díj, Medveczky díj az Alpha-Vet Állatgyógyászati Kft. támogatásával, Magyar Állatorvosok Világszervezete díj

Similowski Elsa Roxane Macha Normatív Kutatási Alap – alaptudomány díj, TolnAgro Állatgyógyászati Kft. díj, Magyar Állatorvosok Világszervezete díj

Garrido Linnéa,

Josée Normatív Kutatási Alap – alkalmazott tudomány díj, TolnAgro Állatgyógyászati Kft. díj, Magyar Állatorvosok Világszervezete díj

Németh Dorina Mercedesz Biológiai Intézet díj, Természettudományi Múzeum díj

Wenner Bálint Zsolt Természettudományi Múzeum díj, Könyvtári díj

Takács Hunor Természettudományi Múzeum díj, Könyvtári díj

Oláh Barnabás MÁOK díj

van Eijk Victoria Elizabeth Apollonia MSD Animal Health díj

Turi Orsolya MSD Animal Health díj

Yurt Attila Zoetis díj

Kovács Blanka Zoetis díj

Rompos Luca Elanco Hungary Kft. díj

Török Bence Elanco Hungary Kft. díj

Varga Zsófia Ágnes MÁOK Pannon szervezete díj

Horváth András Elanco Hungary Kft. díj

Wolnerman Barak Elanco Hungary Kft. díj

Huber Fanni Sára ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. díj

Sipos Ditta ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. díj

Soós Eszter Kincső Magyar Kisállatgyógyász Állatorvosok Egyesülete díj

Di Gennaro Kinga Anna Magyar Kisállatgyógyász Állatorvosok Egyesülete díj

Gránitz Nóra Magyar Kisállatgyógyász Állatorvosok Egyesülete díj

Vágvölgyi Petra Vida-Vet Kft. díj

Papdeák Viktória Vida-Vet Kft. díj, HÖK díj

Kákonyi Ákos Richárd Dr. Drávai Gyula emlékdíj

Boda Zsófia CEVA-PHYLAXIA díj

El Hawly Jad CEVA-PHYLAXIA díj, Magyar Buiatrikusok Társasága díj

Amma Zsófia Boehringer Ingelheim díj

Göcző Ágoston MÁOK Pannon szervezete díj

Moysan Louise Sylvie Boehringer Ingelheim díj

Különdíjas: Molnár Levente

Wohlert, Annelie Továbbképzési és Kutatásszervezési Központ díj

Sipos Gábor Továbbképzési és Kutatásszervezési Központ díj

Mork Silje Semmelweis Orvostudományi Egyetem Szívcentrum díj

Simon Réka Továbbképzési és Kutatásszervezési Központ díj

Hotchkiss David Továbbképzési és Kutatásszervezési Központ díj

Szűcs Gabriella MÁOK Fővárosi Szervezete díj, Magyar Buiatrikusok Társasága díj

Vad Petra MÁOK Fővárosi Szerv. díj

Cerny Claudia MÁOK Pest Megyei Szervezete díj

Farkas Máté MOÁE Baromfi-egészségügyi Társaság díj

Kelemen Atila Botond Omega vetLab díj, HÖK díj

Cini Bruno Andrea Marie Omega vetLab díj

Allen Grace Catherine Fenyves Béla alapítvány díja

Román István László Dr. Székely Állat-egészségügyi Kft. díj

Kovács Beatrix Erika Dr. Pák András díj

Louboutin Floriane Dr. Szigeti Gábor emlékdíj

Kovács Eszter Gabriella ROYAL CANIN díj

Petes Valentina Dr. Szigeti Gábor emlékdíj

Szentkirályi-Tóth Soma Talpas Állatorvosi Rendelő díj

Mészáros Eszter Luca Dr. Muravölgyi

László emlékdíj

Ozvaldik Bernadett ÁTE TDK díj

Kovács Zsuzsanna Dr. Drávai Gyula emlékdíj

Czövek Beáta ÁTE TDK díj

Rahamim-Ripshtos Koral ÁTE TDK díj

Graf Barnabás Dr. Lorászkó Gábor díj

Hiva Motavasseli ÁTE TDK díj

Kiss János ÁTE TDK díj

Dolan Jack Paraic Magyar Lógyógyász Állatorvosok Egyesülete díj

Barateau Anouck ÁTE TDK díj, HÖK díj

Várnai Claire Helen Dr. Perényi János díj

Koska Hedvig Dóra ROYAL CANIN díj

Steenkamp Mathao ÁTE TDK díj, Magyar Buiatrikusok Társasága díj

Yiannaki Vania ÁTE TDK díj, Magyar Buiatrikusok Társasága díj

Kondor Patrik Raul ÁTE TDK díj

Kiss József ÁTE TDK díj, Magyar

Buiatrikusok Társasága díj

Valkovszki Vivien ÁTE TDK díj

Buró Blanka Sára ÁTE TDK díj

Szücs Laura Eszter ÁTE TDK díj

Mæhllum Benedicte ÁTE TDK díj

Boarder Cecily Marie Isabelle ÁTE TDK díj

Bolaky Neel Akash Kollégiumi díj, Magyar Buiatrikusok Társasága díj

Négyesi Evelin Kollégiumi díj

Troger Tahani Kollégiumi díj

Mag Eszter Vivien Dr. Drávai Gyula emlékdíj

Brunner Veronika Anna Kollégiumi díj

László Laura Kollégiumi díj

Zsobrák Kitti Kollégiumi díj

Bancsik Barnabás Kollégiumi díj

Mergl Balázs Márk MÁOK Pest Megyei Szervezete Kurucz János emlékdíj

Balászi Anita Boglárka Kollégiumi díj

Varga Ilona Kollégiumi díj

Dr. Fazekas Sándor előadása

A nagy ínség – aszály 1862/63-ban

A Nagykunságban még ma is helyénvaló az állítás, hogy ott akár tízszer többet kell dolgozni, mint mássutt, hogy megteremjen az élelem és a takarmány.

B. G.

A 75 éves Karcagi Kutatóintézet jubileumi konferenciáján hangzott el ez a mondat és akkor is visszhangzott bennem, amikor pár nappal később **Dr. Fazekas Sándor**, a Marek József Alapítvány kuratóriumi tagja, hosszú ideig a város polgármestere, a vidék országgyűlési képviselője, az agrártárca korábbi vezetője az egyetemi TDK konferencia eredményhirdetése előtt előadást tartott az 1862/63. évi nagy aszályról.

Egy évig nem esett az eső az ország keleti részén, beleértve a Jászkun Hármaskerületet is. A rémisztő jelenségnek csak az irodalma gazdag, a valósága tragikus volt. Dr. Fazekas Sándor megemlékezett Györfy Lajos kutatásait, de a családi emlékezetből is merített, amikor elmondta, hogy kiszáradt a Berettyó és a Sárrett is, csupán a Ti-szában folyt víz.

Karcagon a kaszálókon nem termett semmi, a port úgy hordta a szél, mint télen a havat – csak hogy hó sem hullott. A téli takarmány 1863 áprilisára elfogyott, pár hét után vissza kellett hajtani az állatokat, a vetések sem zöldültek ki. Pünkösdre szinte az egész állatállomány elpusztult. Összeomlottak a megélhetést adó ágazatok. Átérezhetjük ennek a drámai jelentőségét, ha tudjuk, hogy a gazdák vagyona jószerevel az állatokban volt.

Ínségeledelt sütöttek a búza és a rozs konkolyos ocsújából és más növényi maradványok keverékéből. Péter-Pálkor sokan elindultak Erdély belső területeire munkát találni.

Az aszály előtti 24-25 ezer szarvasmarha 10 százaléka sem maradt meg, a 6720 lónak kevesebb mint a harmada élte túl a természeti katasztrófát. A közel 200 ezer juhból 25 ezer maradt meg, a 19 ezer sertésből szinte semmi sem.

Dr. Fazekas Sándor elmondta, anynyira megriktultak az őshonos állatok, hogy ezzel az aszályal véget is ért a ridegtartás a Nagykunságon.

1863 augusztusában és szeptemberében kezdett újra esni. Vasúton érkezett 45 ezer pozsonyi mérő vetőmag Karcagra, de silány minősége miatt visszaküldték. A második szállítmány már megfelelőnek bizonyult.

A százhusz éve történtek fő tanulsága az, mondta az előadó, hogy az aszály visszatérő jelenség, noha szélsőséges formájában ritkán tapasztaljuk. Bár ma már nagyobbak a tartalékok, mindig fel kell készülni a hatások tompítására.

Dr. Könyves László Tolnay Sándor-díjas egyetemi docens hallgatóként Jánossomorján szeretett volna állatorvos lenni, ehelyett ma az ország állatorvosa, hiszen Egyetemünk általa vezetett Állathigiéniai, Állományegészségtani Tanszéke és Mobilklinikája Magyarország egész területén „rendel”. E szervezeti egység legfőbb feladata az, hogy elősegítse a nagyüzemi állatállományok egészségének megőrzését. A szíve vissza-visszahúzza szülőföldjére, a Hanságba, ezért a Fejér megyei Tordason épített családi fészket, ahonnan munkahelye – ahol 1996 január elseje óta dolgozik – és a nyugati határ mente is optimálisan elérhető.

Beszélgetés Dr. Könyves László tanszékvezetővel

„Mi nem a betegséget, hanem az egészséget tanítjuk”

BALÁZS GUSZTÁV

– Csornán születtem 1970 telén, de Hanságligetben cseperedtem fel. Nagyon boldog gyerekkora emlékszem. Édesapám gépes brigádvezető volt a Lajta-hansági Állami Gazdaságban, édesanyám ugyanott adminisztrátor majd könyvelő. Hanságliget amolyan tanyaközpont volt, amelyben óvoda és iskola is működött. Az iskolában osztott osztályszerkezetben tanítottak. Az elsősök a harmadikosokkal, a másodikosok a negyedikesekkel ültek egy tanító néni irányítása alatt egy órán. Amíg az egyik osztály önálló feladaton dolgozott, a másikkal foglalkozott a tanító néni. 1980-ban elköltöztünk Jánossomorjára, ott is nagyon szerettem lakni. A Hansági-főcsatorna partján élő tücskök, bogarak, békák kedveltették meg velem a természetet és a biológiát.

1988-ban érettségiztem a Győri Veres Péter Állategészségügyi Szakközépiskolában, mint állategészségőr, ami teljesen egybevágott az akkori agrárium igényével. Az állatorvos keze alá dolgozó szaksegéd lettem. De azért ez nem volt ugródeszka az Állatorvostudományi Egyetemre, hiszen például a kémiát csak két évig tanultuk. Viszont állathigiénéből érettségiztem és ehhez Dr. Kovács Ferenc professzor úr könyve ajánlott irodalom volt. Elsőre nem vettek fel. Érettségizett bojtárként Dr. Gergácz Elemér állatbiotechnológus szárnyai alatt dolgoztam egy évig Óváron. Még élt a kecske és a juh

"Az az állatorvosi biotóp, amire alapozhattam volna, végzésem idején szinte megszűnt létezni"

embrióinak egyesítéséből született kíméra, a „jukecs”. Óváron ismertem meg Dr. Sótornyai László állatanatómust, Egyetemünk rektorának édesapját, aki egyedülálló szemléltetőeszközöket készített.

Másodjára felvettek és azzal a határozott elképzeléssel kezdtem el a tanulmányaimat, hogy én egy tisztességes falusi állatorvos szeretnék lenni

Jánossomorján, ahol rengeteg állatot tartottak nagyüzemben és háztájiban. Három állatorvos dolgozott napestig. Presztízsük, megbecsültségük, biztos egzisztenciájuk volt. Egyikük nemrég kapott aranydiplomát, nagy szeretettel köszönhettem campusunkon.

– **Miért kapott gellert az elképzelése?**

– Azért, mert megváltozott a rendszer. Felbomlottak a szövetkezetek, az emberek felhagytak az állattartással. Az az állatorvosi biotóp, amire alapozhattam volna, szinte megszűnt létezni. Abban az időben a diploma megszerzése után egy év kötelező gyakornoki időt kellett eltölteni az áll-

lategészségügyi állomások igazgatóinak vezénylese szerint. A megyei igazgató azt mondta nekem, hogy *"Kedves barátom, ha van valami lehetőség, akkor nyugodtan menj el máshová, mivel mostanában nem fog megürülni állatorvosi körzet."*

Jószerevel a hegyeshalmi határállomás és vágóhidak között választhattam volna. Ebben a helyzetben értesítettek a tanulmányi osztályról, hogy **Dr. Brydl Endre** professzor szeretné, ha átmennék hozzá. Az ő irányítása alatt írtam a szakdolgozatomat. Két lehetőséget is felajánlott. Részvételt egy kutatási projektben az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.-nél, vagy pedig a gyakornoki idő eltöltését a tanszéken. Majd utána eldöntjük, mondta, hogy hogyan tovább.

– **Ez nagy segítség volt a részéről!**

– Csak meghatottsággal tudok róla beszélni, őt a második

apámnak tekintem. Segítette, egyengette, emelte a pályámat. Szakterületén, a szarvasmarha állományegészségügyben dolgozok a mai napig.

– **Az Egyetem kimagasló eseménye volt idén a Dr. Kovács Ferenc professzor születésének centenáriuma alkalmából rendezett emlékülés, amely a tanszék alapításának 60. évfordulóját is megünnepelte.**

– Dr. Kovács Ferenc megelőzte a korát. Magyarországon ugyanis kialakult a nagyüzemi állattartás, az állatállományok olyan mértékű koncentrációja, ami nem volt jellemző Nyugat-Európában. Ez teljesen új állategészségügyi, állományegészségügyi kihívást jelentett, új problémákat hívott elő, mert a rendszert magát kellett olyan szinten működtetni, hogy az állatállományok egészségesek maradjanak, ne alakuljanak ki rendszerhibákból fakadó állategészségügyi problémák és az ételmszerbiztonságot garantálni lehessen.

– **Nyugaton ma sem jellemzők a nagy létszámú telepek?**

– Az amerikai kontinensről eltekintve nem. Egy több százas tehénfarm Hollandiában nagyinak számít. Hazánkban 2500-2600 férőhelyes a legnagyobb gazdaságunk, s ha beleszámítjuk a növendékállományt, 5000-5500 jószág lehet egy telepen belül. Ekkora tömegű állat a munkafolyamatok szakosítását feltételezi, mert bármilyen probléma lép fel, az nagy kárt okozhat.

A tőgygyulladás például egészen hétköznapi dolog, de gyógyíthatja azt a legfelkészültebb állatorvos is, ha a tartási rendszer hibái miatt nagyszámú állat rendszeresen megbetegszik, akkor az állatorvosi tudásunk semmit sem ér. Az állathigiénia tehát az egészségmegőrzés tudománya. Mi nem a betegséget, hanem az egészséget tanítjuk a hallgatóinknak.

Ehhez sok ismeretre van szükség. Építünk az állatorvosi alaptudományokra, a biokémiára, az élettanra, kórélettanra, vagy az állatorvosi etológiára – amit a tanszékünk oktat. Tudjuk, hogy milyen problémákat jelez az, ha valamilyen nem normális viselkedési formával találkozunk, és annak mik lehetnek a következményei.

– **Könnyű-e vagy nehéz olyan elődök nyomdokaiban vezetni a tanszéket, mint Dr. Kovács Ferenc, Dr. Rafai Pál és Dr. Brydl Endre?**

– Inkább könnyebbséget jelent, mint hogy nehézséget okozna, hiszen támaszkodhatunk mindarra, amit elérték, amit letettek az asztalra. Amíg az egészsége engedte, az első állat-

Ez a kivételes archív fotó a tanszékvezetői szobájában készült. A képen balról jobbra: Dr. Könyves László, Dr. Brydl Endre, Dr. Kovács Ferenc, Dr. Lami Gyula és Dr. Rafai Pál

higiénia óráit mindig Dr. Kovács Ferenc tartotta, hogy bemutassa a tudományterület fejlődését, jelentőségét. Előadásának mindig nagy sikere volt. A korábbi tanszékvezetőktől rengeteg olyan iránymutatást és információt kaptam, ami új inspirációt adott a munkámhoz.

– **Mi a fő kutatási területe?**

– A tejhasznú tehenek egészségvédelme, különös tekintettel az anyagforgalmi betegségek megelőzésére, kutatására, nyomon követésére. De egy állathigiéniai tanszék vezetőjeként szélesebb mezőben is kutatnom kell. Profilunkba vág például a környezetélettan, a különböző állatfajoknak a környezeti hatásokra adott válaszreakciói.

Alkalmazott tudományokért felelős tanszék vezetőjeként elkötelezettnek kell lennem az iránt, hogy a tudomány alkalmazható legyen. Épp ezért törekszünk élő kapcsolatokra az agrárium különböző szereplőivel, állattartó gazdaságokkal, a takarmányiparral, az ételmszeriparral, szakmai szervezetekkel, akár a terméktanácsok szintjéig és kutatóintézetekkel, hogy gyakorlatorientált konzorciumi kutatási projekteket hozunk létre és valósítsunk meg.

Az emlékülés alkalmából nyitottuk meg az új műszerparkkal kibővített atomspektroszkópiai laboratóriumunkat, amely ehhez különlegesen értékes infrastruktúrát bocsát a kutatások rendelkezésére.

– **Mennyit segít ebben a mobilklinika?**

– A mobilklinika kicsit más, mint amit a neve sugall. Nem úgy kell elképzelni, hogy telefonhívásra kiszállunk oda, ahonnan állategészségügyi problémát jeleznek. Ez egy mobil oktató klinika. A hallgatóinkat négy-öt fős csoportokban visszük haszonállat tartó gazdaságokba, hogy ott a gyakorlatvezető irányítása mellett bekapcsolódjanak a napi állategészségügyi feladatokba. Szolgáltató tevékenységet is végzünk, de a fő feladat lehetőséget nyújtani arra, hogy a hallgatók üzemi környezetben gyakorolják azokat a feladatokat, amikkel végzésük után találkozhatnak, kezdve például az állomány vérvételtől, a tuberkulin vizsgálatokon át a masztitisz tesztekig a szarvasmarhánál, a sertésnél pedig az aktuális tömegmunkákkal, a foglaltsággal, az ivartalanítással, a vemhesség vizsgálatával. Az is fontos, hogy fizikai közelségbe kerüljenek egy kocával, egy szarvasmar-

hával, oda tudjanak mellé állni. Érez-
zék azt a miliót, ahol velük szemben
majd elvárásokat fogalmaznak meg.

– **A beszélgetésünk előtti napokban az Egyesült Arab Emírségekből érkezett állatorvostan hallgatók gyakorlatát vezette. Mi ennek a képzésnek a sajátossága?**

– Az emírségekben néhány évvel ez-
előtt kezdődött meg az állatorvos kép-
zés. Olyan partnert kerestek, amely
megfelelő feltételekkel rendelkezik a
gyakorlati ismeretek átadásához. Egy-
etemünkre esett a választásuk, rendszer-
esen érkeznek hozzánk hall-
gatók. Kisállatos és nagyállatos blokk-
jaikból két hét a szarvasmarha álló-
mányegészségtan bemutatására jut.
Ezért én vagyok a felelős. Különböző
tejlő és húshasznú gazdaságokban
tartunk nekik gyakorlatokat, például
az Enyingi Agrár Zrt. kiscsérpusztai
szarvasmarha telepén, ahol 1600 te-
henet tartanak és a Jászárokszállási
Kossuth 2016 Mezőgazdasági Zrt. te-
lepén, ahol a legmodernebb robotfe-
jési rendszer működik és rengeteg
adat valós idejű gyűjtése folyik. Az
Embriobos Kft. Martonvásári hús-
hasznú szarvasmarha telepén pedig
egy üzemi körülmények között műkö-
dő, embriótermelésre és átültetésre
szakosodott laboratóriumot láthattak
a hallgatók és részt tudnak venni
embriók mosásában és bírálatában.

– **Hogyan tudják a magyar hallga-
tók érdeklődését fokozni a haszon-
állatgyógyászat iránt?**

– Éppen a gyakorlatainkkal. Öröm-
mel hallom az onnan hazaérkező diá-
kok beszélgetéseiből, hogy nem is
gondolták, milyen jó fejek a marhák.
Meggyőződésem, hogy a haszonállat-
okkal való foglalkozás egzisztenciá-
lisan is kifizetődő az állatorvosok
számára. Ezért is nagyon örülök a
Marek József Alapítvány kezdeménye-
zésének, amely a képzés költségeit át-
vállaló ösztöndíjjal támogatja azokat,
akik ezen vagy az élelmiszerláncbiz-
tonság területén akarnak dolgozni. A
felvételit bonyolító bizottság tagjaként
is azt szeretném, hogy minél többen
jelentkezzenek. Ezt a területet az állat-
orvosoknak nem szabad kiengedniük
a kezükből!

"Ezt a területet az állatorvosoknak
nem szabad kiengedniük a kezükből"

– **Lépjünk ki egy kicsit az Egyetem és
a telepek kapuján! Hogyan került a
Mezőföld északi csücskébe?**

– Vidéki környezetben képzelttem el
az életemet és a családalapítást.
2000-ben a Fejér megyei Tordason
árultak építési telkeket, azokból vásá-
roltunk egyet, majd oda építkeztünk.
Ez volt az egyik legjobb döntésem.
2003 óta ott lakunk, a feleséggel
és a gyermekeinkkel. Nagyon jól beil-
leszkedtünk a közösségbe. Szülőfö-
ldünkre az autópályákon két órán be-
lül odaérünk. Pestre kevesebb mint
egy óra az út.

A feleségem az Agrártudományi Kutatónközpont martonvásári intéze-
tében laboratóriumi asszisztens. 23
éves ikreink közül a lányom a Sem-
melweis Egyetem végzős radiográfus
hallgatója, aki már az Országos On-
kológiai Intézet sugárterápiás részle-
gén dolgozik. A fiam nagyapja nyom-
dokain járó mezőgazdasági technikus.
A 16 éves kicsifiam a kápolnásnyéki
Vörösmarty Gimnázium tanulója.

A házhoz tartozik egy simaszőrű
magyar vizsla is...

– **...aki dolgozik is, hiszen közismert,
hogy a gazdája vadász is egyben.**

– Igen, ennek köszönhetem, hogy
Tordas, Gyúró és Martonvásár környé-
kén minden fát és bokrot ismerek. El-
nöke vagyok az Őzbak Vadásztársasá-
gának. Vegyes-vadas területen mű-
ködünk, de a legnagyobb erősségünk
az őz. Itt lőtték a sokáig világrekorder
bakot 1965-ben, amit ugyan marton-

vásári bakként ismerhet a vadászat
iránt érdeklődő társadalom, de Tordas
közigazgatási területén ejtették el.

Vadászként abban vagyok érdekelt,
hogy sok vad legyen, ehhez nekem és
társaságunk tagságának védenünk
kell nemcsak a vadat, hanem az élő-
helyét is. A vadászat szakmai érdeklő-
désemmel is találkozok, hiszen vad-
egészségtani szakállatorvos is va-
gyok. Vadásztársaságunk már több-
ször biztosított gyakorlati helyszínt az
ÁTE által indított vadászképző tanfo-
lyamokhoz is.

– **Hogyan gondolkodik a jövőjéről?**

– Itt szeretnék maradni az Egyete-
men, amíg az egészségem engedni.
Szeretnék fejlődni a tudományos pá-
lyán. Egyetemi tanár lenni, ami a szak-
mai karrier csücskét jelenthetné. Szer-
etném, ha ez a tanszék, a kollégáim
minél inkább megtalálnák a számítá-
sukat a magánéletben és a szakmai
karrierjük során. Ehhez én eddig is, és
ezután is minden segítséget megadok
nekik. Szeretném a tanszék érdekeit
képviseelni az Egyetem érdekében,
megtartani a kapcsolataimat a kolle-
gáimmal, a gyakorlattal. A magán-
életben szeretném látni gyermekein-
ket felnőni, önálló lábra állni; tovább-
ra is üzni a hobbimat és egy másik
nagy kedvtelésemmek is élni. Szőlész-
kedem ugyanis Reziben, és a szomsz-
zédos Gyúró. Az utóbbiban felújítottam
és pályogatók egy kis pincét,
ahol évi 4-5 hektoliter bor várja a hor-
dókban, hogy csapra nyissuk.

Dr. Kovács László baromfi-egészségügyi szakállatorvos, az Állathigiéniai, Állomány-egészségtani Tanszék és Mobilklinika tanársegédje célul tűzte ki, hogy a graduális képzésben minél érdekesebbé tegye a hallgatók számára a baromfi-egészségügyet, egyben a tanszék baromfi-egészségügyi kutatási és szolgáltatási tevékenységét szeretné olyan szintre emelni, hogy az komoly szakmai partnere lehessen a gyakorlatban dolgozó állatorvos kollégák számára. Ez nyilván nem megy egyik évről a másikra, de nem a nyugdíj előtt 1-2 évvel szeretne eljutni a kívánt állapotba. Beszélgetésünkben kiderül, az utóbbtól nem kell tartania, hiszen még csak PhD tanulmányait folytatja, de a bécsi Állatorvostudományi Egyetemen már elkezdte a baromfispecialista rezidens képzést.

Beszélgetés Dr. Kovács László PhD hallgatóval

„Feladatom az istállóból behozni a tudást az iskolapadba”

BALÁZS GUSZTÁV

– Ön még csak 31 éves, máris számtalan telepen szerzett tapasztalatot, ellátó állatorvosként szárnyasok millióiért vállalt felelősséget. Szakmai érdeklődésének középpontjában a baromfi-egészségügy áll. Arra szeretnék magyarázatot találni, hogy honnan ered ez az „elhívás”?

– Újszászon nőttem fel. Első generációs értelmiségi vagyok. Szüleimnek nem volt jószáguk. Tatám és mamám tartanak tyúkokat. Az általános iskola 8. osztálya után azzal a gondolattal tanultam tovább, hogy állatorvos leszek vagy a földrajztudományokhoz kapcsolódó szakmát választok majd. Jászberényben, a Lehel vezér Gimnáziumban végeztem középiskolai tanulmányaimat, mialatt eljárógtam szülővárosom állatorvosához, Dr. Gácsi Jánoshoz, aki betekintést engedett szakmájának mindennapjaiba. Járunk tehenészetbe, házhoz malacot herélni, kutyát ivartalanítani, segédkeztem a műtételnél. A klasszikus táskás állatorvosi munka nagyon megtetszett és arra inspirált, hogy én is ilyen állatorvosa legyek a környéknek.

Középiskolámnak is hálás vagyok, anyagiakkal támogatom a kémia és a biológia képzést, egy másik keretet pedig bármire fordíthatnak.

Miután felvettek az Egyetemre, nem telt bele egy év, amikor az anatómia tanulmányok során magával ragadott

"A patológia olyannak tűnt számomra, mint egy rejtvény" A szerző felvételei

a tárgy egyik legbonyolultabb területe, az idegrendszer. Ekkor már úgy gondoltam, hogy nem vegyes praxisú állatorvos leszek, hanem a kutyák és a macskák neurológiájával foglalkozom. Másodéven Dr. Czeibert Kálmán mellett kezdtem el dolgozni. Csakhamar „szembe jött” azonban

az általános kórbonctan a Patológia Tanszéken. Ez is nagyon megtetszett, talán azért, mert olyannak tűnt számomra, mint egy rejtvény. Arra voltam kíváncsi, hogy akár kutya, szarvasmarha vagy tyúk a boncolás tárgya, mi lehetett az elhullás oka? Tanulmányaim elején még mindenre nyitott voltam, majd elköteleztem magam a baromfi-egészségügy mellett, amit Dr. Mándoki Míra és Dr. Gál János professzoroknak, egykori mentoraimnak köszönhetek.

– **Hogy született meg ez a döntés?**

– Megfogott egy lényeges különbség a nagyüzemi állattartás termelési irányai között. Szarvasmarha- és sertéstelepeken az egyéni gyógykezelés lehetősége adott. Ha az orvos látja, hogy egy állat szomorkodik, odamegy

hozá, megvizsgálja, egyedileg ad gyógyszert. Ugyanígy lehet egy-egy tehenet kiemelni az állományból és gyógykezelni. Baromfiállományoknál ez nem így működik! A betegség megállapítás, a diagnózis, az állományvizsgálatban és a napi elhullott állatok felboncolásában teljeseedik ki. A legkomolyabb megállapításokat a telepi boncolással, a kiegészítő bakteriológiai, virológiai, parazitológiai vizsgálatokkal lehet levonni az állományra vonatkozóan. A baromfi kórbonctan tanulmányozása során éreztem meg azt, hogy mekkora súlya van a megelőzésnek és milyen komoly kártól lehet megóvni az adott gazdaságot. Én ebben tudok kiteljesedni és egyáltalán nem monoton a munka, hanem nagyon változatos, csaknem napi szintű kihívást jelent.

– **Hogyan látott munkához?**

– Amikor 2017. február utolsó

napjaiban megkaptam a diplomát, március 1-jén elkezdtem dolgozni a Gallicoop Zrt-nél Szarvason, ahol másfél évig hétköznap pulykaceltetőt, pulykatelepeket és vágóhidat látogattam, hétfőgőn pedig – megfogadva újszászi állatorvos barátom szavait, mi szerint több lábbon kell állni – kisállat-

praxist indítottam. Úgy gondoltam, egyszerűbb kisállatgyógyászati feladatok körében bírní fogom energiával. Három év után bementem a polgármester úrhoz. Kértem, ne haragudjon, tudom, hogy hosszú távon számoltak velem, ám annyira leterhelnek a baromfitelepek, hogy nem tudom tovább vállalni ezt a munkát. Felhívtam a környező állatorvos kollégákat, kérdeztem, számíthatnak-e az újszászi állattartók rájuk, és igent mondtak.

2018-tól 28 ezer hízópulyka kapacitású telep ellátó állatorvosa vagyok Ti-

az általa vezetett tanszék és mobilklinikánk rendelkezik a haszonállatok területén a legnagyobb klinikai tudással. Nem várja el azt, hogy hirtelen mindenből szálljak ki, sőt lehetőség szerint azt várná el, hogy a baromfi istállóból hozzak tudást az iskolapadba, illetve fordítva is, a hallgatókat vigyem a tudás megszerzésének forrásához, a baromfitelepekre. Nagyon örülne, ha a szakmai kapcsolatrendszeremet a hallgatók gyakorlati képzésében is hasznosítani tudnám. ...Elégé zöldfülvő voltam, nem tudtam mit is kell

fitenyésztés, ez a terület az állatorvoslásnak szinte elfeledett szegmense a hazai oktatásban, a gyakorlatban dolgozók pedig nem jutnak hozzá, illetve nem feltétlenül alkalmazzák a legkorszerűbb eljárásokat. Úgy vélem, ahhoz, hogy ezen a téren változásokat tudjunk elérni, a legjobbak közé kell tartoznunk! A PhD kutatásommal párhuzamosan, az aktív telepi állatorvosi tevékenységgel összekapcsolva baromfispecialista rezidens képzést kezdtem el a bécsi Állatorvostudományi Egyetemen, ahol **Dr. Dieter Liebhart** egyetemi docens és **Dr. Michael Hess** professzor, a Baromfigyógyászati Egyetemi Klinika vezetője a szakmai mentoraim. A követelmények teljesítése esetén a baromfi állatorvostudományok európai szakkollégiumának tagjává fogadnak, ami nemzetközi szinten is komoly elismertséget jelent. Hazánkban jelenleg sem szakkollégiumi tag, sem rezidens nincs.

– Ön hol helyezi el az állatorvosi szakmában az állathigiéniai és az állategészségügyi területet?

– Az intenzív állattartásban, legyen szó szarvasmarháról, sertésről vagy baromfiról, ezeken alapszik minden és úgy is mondhatnám, ezekbe fut össze minden.

Az állathigiénia, a megfelelő higiénikus termelési környezet (a telepi higiénia, a járványvédelem és a telepi zártság, tehát a betegségek kizárása), kardinális jelentőségű. Az állományegészségtan a humán gyógyászat nyelvére fordítva az embergyógyászattal azonos jelentésű fogalom.

A járványtan, az igazgatástan, a biológia, a bakteriológia, a kórbonctan, minden az állományegészségtanban testesedik meg és áll össze, tehát ez egy nagyon komplex szintetizáló tanszék, tudományág és tantárgy. Negyed- és ötödéven oktatjuk, amikor már csak összerakni kell azokat a mozaikokat, amelyeket külön-külön tanzsékektől, külön-külön tantárgyakból megkaptak a hallgatók.

– Szakmai életrajzában olvastam, hogy hetente 1700 kilométert vezet teleplátogatási céllal. Miként osztja be az idejét, hogy mindennek eleget tudjon tenni?

"A szüleim csak azt kérdezték, hogy egy ilyen egyetemi visszahívás után, ezen miért is akarsz annyira gondolkodni?"

szalpäron, majd független szabadúszóként jöttek a további megbízások. Szeged, Orosháza, Újkígyós, Kétegyháza, Vésztő és Szeghalom brojlercsirke telepein egymillió hibrid állategészségügyi felügyeletét láttam el. Azóta a Dunántúlra és Észak-Magyarországra is kiterjesztettem a munkát, sőt egy horvátországi pulyka- és brojlercsirke-termeléssel foglalkozó cég szaktanácsadó állatorvosa is voltam.

– Miként talált vissza az Egyetemre?

– 2019 júniusában csörgött a telefonom, **Dr. Könyves László** tanszékvezető úr keresett. Baromfis munkát ajánlott a tanszéken. Motoszkált is bennem már a gondolat, milyen jó lenne tanítani, amit csinállok. „Madarasként” stílszerűen a Kecskemét melletti Fekete Gólya étteremben találkoztunk. Elmondta, hogy az Egyetemen

ilyenkor mondani, ezért időt kértem. Elmeséltem a szüleimnek, mi történt és csak azt kérdezték, hogy egy ilyen egyetemi visszahívás után, ezen miért is akarsz annyira gondolkodni? Így hát júliusban már meghívottként vettem részt a tanszéki értekezleten, majd augusztustól állományba álltam.

Itt szeretném megemlíteni, hogy a legnagyobb hálával édesanyámnak és édesapámnak tartozom, akik ideális körülményeket igyekeztek teremteni tanulmányaim minél könnyebb elvégzéséhez.

– Milyen gondolatokkal kezdte a munkát az Alma Materben?

– Szívügyem, hogy Egyetemünk baromfi-egészségügyi oktatása nemzetközi színvonalú legyen. A gyakorlatban érzem azt az ellentmondást, hogy bár hazánkban húzóágazat a barom-

– Ma már havi 8000 kilométert vezetek, ami nyilván nem kellemes dolog, bármennyire is szereti is az autót az ember. Ha futárszolgálatot veszünk példának, a futár elmegy A-ból B-be, ezzel elvégzi a munkáját. Ha az állatorvos telepre megy, nem az utazás a munkája, hanem attól kezdve ketyeg az óra, amikor kiszáll az autóból. Jelenleg úgy zajlik a tevékenységem, hogy hétfőtől-vasárnapig dolgozom...

– ... és több nap nincs!

– ... és nem reggel nyolckor kezdődik a munkaidő, hanem egy picit korábban, majd délután négy helyett jóval később fejeződik be. Én ezt most még bírom és olyan párom van, aki ezt nagyon jól tolerálja. Engedékenységgel azonban nem szeretnék visszaélni. Úgy gondolom, hogy a családalapítás előtt dolgozhatok ilyen üzemi teljesítményen, aztán majd visszaveszek belőle.

– **Addig is több millió állat egészségéért vállal felelősséget.**

– Nagyon komoly értékű tenyésztjük és tenyészpulyka állomány állategészségügyi ellátását végezzük a tanszéken keresztül. A végtermék vonalon számos olyan telepre jutunk el hallgatói gyakorlatok révén, ahol ténylegesen felmerülő problémákat oldunk meg.

– **Vajon vannak-e, és ha igen, milyen korlátjai vannak a baromfi-hús termelés bővülésének?**

– Bár egyre több embert kellene el látnunk minőségi, fehérjedús ételmiszerrel, az egész világon tapasztalható a járvány, a gazdasági válság, a háborúk és az aszály okozta megtorpanás. Idehaza egyre több állattartó telep néz szembe energia- és takarmányproblémával. Gondoljon csak arra, hogy egy frissen kikelt naposcsibe, napos pulyka, napos kacska magas istálló hőmérsékletet igényel. A fűtés többnyire gázzal történik. Mindezt csak tetézi a vissza-visszatérő madárinfluenza. A takarmánykeverékek vitamin komponensei is nagyon megdrágultak. A takarmányár drágulással párhuzamosan nem emelkedik arányosan a vágóhídi felvásárlási ár.

– **PhD tanulmányai során a nagyüzemi pulykahizláló telepeken a ka-**

"Egyelőre négy lábú kedvenceinkről gondoskodunk"

kasoknál jelentkező kóros, agresszív magatartást elemzi. Mi lehet ennek a viselkedésnek az oka?

– Egyetemünkön és bécsi társintézményünkben komoly kutatásokat végeztünk. Az eredmények nagy részét már kiértékeltek. Bízom benne, hogy dolgozatomban védésén megfelelő megelőzési lehetőségeket tudok majd ismertetni. A téma bonyolultságát mutatja, hogy számos tényező okozhatja egy bak pulyka agresszivitását. Ilyen például a táp fizikai formája, a légnyomás, a fényerősség, az állatsűrűség, a takarmány aminosav tartalma.

– **Meggyőződésem, hogy ilyen munkaterhelést nem lehet aktív pihenés nélkül győzni.**

– Ha egy hobbit kellene mondani, ami semmilyen módon nem kapcsolódik a szakmához, akkor a túrázást említem. Talán nem véletlen, hogy a teljesítménytúrákat előnyben részesítem. Ezekre telente vállalkozom a volt Gallicoopos barátaimmal a Mátában és a Bükkben. Évközben azért könnyedebb kirándulásokat is beiktatunk. A sok telepi munkának az is előnye, hogy a barátaim mindenfelé megtalálhatók az országban. Szarvason a Gallicoop jelenlegi integrációs igazgatóját, **Détár Leventét** említem, aki egyébként nem állatorvos. Az Alma Materben a Gyógyszertani és Méregtani Tanszéken **Dr. Somogyi Zoltán**, a Sebészeti Tanszéken **Dr. Csász**

György kollégák a legjobb barátaim. Székesfehérváron **Dr. Kanizsai Krisztián**nal és **Dr. Viczena Bettinával** vagyok nagyon jóban, a Dóra Majorban pedig **Dr. Harmat Levente** tartozik ebbe a sorba. Szó mi szó, bakancsban is előbb-utóbb a gyógyításra terelődik a szó, ez is segíti az éppen aktuális megoldandó kérdések megismerését.

– **Nem mehetünk el még egy kérdés mellett: A gasztronómiában is ragaszkodik a szárnyasokhoz?**

– Megkérdezik tőlem itt-ott telepvezetők, állatgondozók, hogy hát akkor doktor úr maga sem eszi meg a pulykát, vagy csirkét? Dehogyan nem, válaszolom, imádom! Tagadhatatlan, vannak, akiknek herótuk van tőle. Én nagyon szeretem, de nem feltétlenül a szárnyas ételek közül kerülnek ki a kedvenceim. Nagyon szeretem a sertéshúst, a gyulai kolbászt, a csabai kolbászt, és a marhapörköltet is, a pacalpörköltet pedig falni tudnám. Nem vagyok válogatós, bár ha rám néz, tudom, nem látszik, hogy szeretek enni. Egyáltalán nem vagyok válogatós. Szeretem a főtt ételeket, a leveket imádom. A levesben egyébként a szárnyas, a házi vidéki tyúkhúsleves és a fácán leves a kedvencem, Erős Pistával. De másodikkal, főételnek a főzelékeket is kedvelem.

– **Hogy képzeli el a jövőjét tíz év múlva?**

– Párommal közösen tervezzük a jövőnket. Vivien közgazdász végzettségű, termelés-tervező a Henkelnél, a Tatabánya és Környe közötti ipari területen. Amíg nincs saját gyermekünk, addig a négy lábú kedvenceinkről gondoskodunk, egy kutyáról és egy macskáról.

Remélem, hogy két leendő gyermekünk tíz év múlva már az iskolai tanulmányait kezdi. Ebben a jövőképben nem szerepel havi 8000 kilométer autózás. Aktív évtizedeimet az Egyetemen szeretném tölteni, érdekesebbé téve a hallgatók számára a baromfi-egészségügyet, az érdekelt cégekkel és a bécsi egyetemmel ápoltt szoros együttműködésben. Ez nyilván nem megy egyik évről a másikra, de nem a nyugdíj előtt 1-2 évvel szeretnék eljutni a kívánt állapotba!

A szakma legjobbjával találkoztak hallgatónk

Kulturált borfogyasztás az egészségünkért

Egyetemünkön megszokott, hogy az itt művelt tudományterületek kiváló elméleti és gyakorlati szakemberei tanórákon kívül is tartanak előadásokat különböző alkalmakon. Az őszi utolsó napján azonban az értelemre és az érzelmekre egyaránt ható hallgatói borkóstolásra került sor, aminek élményét a szőlészet és borászat avatott tanárai egészítették ki tudományos ismeretekkel, s mindezt zenébe, irodalmi részletekbe oldották.

B. G.

Az Etyek-Budai borvidékről származó borokat a 2021-ben az Év Borászává választott Nyúlné dr. Pühra Beáta, a Hajós-Bajai borvidék nedűit Koch Csaba, az Arad-hegylajai tőkéken termett szőlőből készült italokat pedig Balla Géza mutatta be. Ők 2019-ben, illetve 2018-ban nyerték el a rangos díjat. A szakma legjobbjával találkoztak hallgatónk.

Az eseményt köszöntő Dr. Sótorny Péter rektor elmondta, hogy a programsorozatot a Magyar Bor Akadémia (MBA) indította azzal a céllal, hogy népszerűsítse a kulturált borfogyasztást az egészségünkért, hogy borivó nemzet is legyünk, ne csak lovasnemzet.

Megtisztelő, hogy a legelső, hagyományteremtő szándékú eseményre az Egyetemen került sor – tette hozzá intézményünk vezetője. Koch Csaba, az MBA elnöke – aki részt vesz a fogathajtó versenyeken és házigazdaként kínálja borait az őszi ökörsütésen –, dinamizmusával fellendíti a magyar bor ügyének szolgálatára és képviselőjére 1992-ben létrejött társadalmi szervezetet. Szükség is van az aktivitásra ahhoz, hogy az általunk világhírűnek tekintett magyar bor kiküzdje méltó helyét határainkon innen és túl. Mi tudományt művelünk, mások művészetet. Koch Csaba szerint a borászat tudomány és művészet egyszerre, próbáljuk tehát mi is ki mindkettőt ezen az estén!

A program azért indulhatott el, mondta megnyitójában Koch Csaba, mert a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa és az MBA összefogott, így a borászok által befizetett literenkénti egy forintból 2 százalékot a magyar bor fiatalok közötti népszerűsítésére lehet fordítani.

A lenyűgöző tudású Dr. Kállay Miklós emeritus professzor, az MBA tiszteletbeli elnöke elmagyarázta, hogy a bor olyan erjesztett ital, amely alkoholt is tartalmaz. Több mint 200 vegyületet találni benne, köztük szabadgyökfogó anyagokat is. Feltehetjük a kérdés, nem lenne elég, ha a szőlőt megennénk? Erre az a válasz, hogy a fermentált vegyületekből sokkal jobb a felszívódás.

Kis magyar bortörténelem és borföldrajz című előadásában Dr. Brazsil

József ny. egyetemi docens, a Da Bibere Zalai Borlovagrend nagymestere arra is felhívta a figyelmet, hogy a szőlőt oda ültette az ember, ahol más kultúra nem volt jól természetes. A szőlőművelés és a borkészítés ezért alternatív gazdasági tevékenység. A felesleg könnyen szállítható, eladható.

Koch Csaba kiemelte, hogy Magyarországon a világon egyedülálló hegyközségi rendszer működik; és az is kivételes, hogy a bor útja a szőlő területétől kezdve nyomom követhető.

Az esten részt vett hallgatók abban a tudatban indulhattak haza, hogy a szőlőben száz százalék a gyümölcs tartalom...

Ez az ismeret remélhetően az italválasztásnál is eszükbe jut majd, amikor kikapcsolódnak, a társaikkal találkozni készülnek.

2023. évi állatvédelmi oktatási pályázat

Harmadik alkalommal, kibővített tartalommal és további kategóriákkal hirdeti meg az állatvédő és állatbarát címek elnyerését célzó pályázatát az Állatorvostudományi Egyetem Állatvédelmi Jogi, Elemző és Módszertani Központja és az „Állatvédelem gyerekeknek” FB oldal szerkesztőbizottsága az oktatási intézmények számára.

Az óvodák és általános iskolák mellett már bölcsődék, középiskolák és gyermekotthonok is pályázhatnak.

Az előző pályázatok sikerét mutatja, hogy egy év alatt megkétszereződött a versenyző intézmények száma és tavaly országsszerte már 50 általános iskola és 120 óvoda vált jogosulttá az **Állatbarát Általános Iskola** és az **Állatbarát Óvoda** cím használatára egy éven keresztül.

A 2023-as pályázatban elnyerhető címek:

Állatbarát Bölcsőde 2023 és Év Állatvédő Bölcsődéje 2023

Állatbarát Óvoda 2023 és Év Állatvédő Óvodája 2023

Állatbarát Általános Iskola 2023 és Év Állatvédő Általános Iskolája 2023

Állatbarát Középiskola 2023 és Év Állatvédő Középiskolája 2023

Állatbarát Gyermekotthon 2023 és Év Állatvédő Gyermekotthona 2023

A pályázatra olyan magyarországi és határon túli magyar intézmények jelentkezését várják, amelyek kiemelkedően sokat tesznek az állatvédelemért, és törekednek arra, hogy beépítsék a felelős állattartást a nevelésbe, változatos és kreatív programok segítségével.

A részletes pályázati feltételek a <https://allatvedelemgyerekeknek.hu/projektek/> linkre kattintva érhetőek el.)

A beérkezett munkákat egy állatvédelmi és pedagógus szakemberekből álló zsűri bírálja el.

Állatvédelmi szakállatorvosok lesznek

Először indított professzionális állatvédelmi, illetve állatjóléti posztgraduális képzést az Állatorvostudományi Egyetem. Az oklevelet adó kurzusra végzett állatorvosok jelentkeztek, akik – sikeres záróvizsga esetén – jogosulttá válnak az állatvédelmi szakállatorvosi cím használatára.

Az Egyetem közel 15 éve tart állatvédelmi kurzust a graduális (nappali tagozatos) képzésben részt vevő hallgatóinak. Az állatvédelem 2018 óta kötelező tantárgy, amelyet a Laborállatorvostudományi és Állatvédelmi Tanszék munkatársai két szemeszteren át oktatnak 30 óra elméleti- és 15 óra gyakorlati óra keretében. A tananyag átfogja az interdiszciplináris tudományág valamennyi területét. Kiterjed egyebek mellett a jogi szabályozásra, a hatóságok feladataira, a szakszerű állattartás követelményeire, a vadgazdálkodás előírásaira és a kapcsolódó etikai kérdésekre is. A kurzus a különböző besorolású állatok (kedvtelésből tartott állat, haszonállat, vadon élő-, kísérleti-, cirkuszi állat stb.) védelmére vonatkozó speciális ismereteket külön is tárgyalja. Ezt a komplex, bővülő tudásanyagot folyamatosan integráló szemléletet honosítja meg 2022-től az Egyetem a posztgraduális képzésben, érzékelve a professzionális, állatorvosok által kiállított állatvédelmi szakvélemények, illetve tanácsok iránt megnövekedett társadalmi igényt.

– Az állatvédelem főszereplője és fő tényezője továbbra is az állatorvos, hiszen ő tesz esküt arra, hogy állatokat gyógyítson, és védjen. Óriási lépés, hogy Önök a szakállatorvos-képzés révén a megszerzett biológiai ismereteiket az állatvédelemhez szükséges

jogi tudnivalókkal gyarapítják. Ennek a komplex tudásnak a birtokában közvetíthetik majd az állatvédelem ügyét a társadalom egésze felé, ideértve a civil társadalmat is, hangsúlyozta az állatvédelmi szakállatorvos-képzés ünnepélyes elindítása alkalmából mondott köszöntőjében **Dr. Sótónyi Péter** rektor.

Tematikájában az önköltséges posztgraduális állatvédelmi képzés a graduális képzéshez igazodik, és ahhoz hasonlóan két féléven át tart. A kurzus kiemelt célja, hogy a szakállatorvos-jelöltek elsajátítsák a pontos, hiteles szakvéleményezéshez, szaktanácsadáshoz szükséges elméleti- és gyakorlati tudnivalókat. Ugyancsak hangsúlyos a hatékony és az állatvédelemben is nélkülözhetetlen kommunikációra való felkészítés. Ennek során a jelöltek esettanulmányok analízisével ismerik meg azokat az érvelési technikákat, amelyek segítségével eredményesen működhetnek együtt a laikus állatvédőkkel.

Az egyetemi világban ma még ritkaság az olyan képzés, amelyben a résztvevők az adott szakterület szinte teljes spektrumát megjelenítik. Az állatvédelmi szakállatorvos-képzés ilyen, a jelöltek között van hatósági állatorvos, kisállat- és nagyállatpraxisban dolgozó kolléga és olyan állatorvos is, aki speciális területen, állatkertben vagy laboratóriumban végzi hivatását. Az állatvédelem az elmúlt évtizedekben több tudományágot érintő szakterületté vált, ami indokoltá tette a specialista szakállatorvosok képzését, emelte ki **Dr. Fodor Kinga** PhD. tanszékvezető egyetemi docens, a képzés szakmai vezetője.

Hazánk kimagasló értékét őrizte meg

Dr. Bodó Imre köszöntése

Szeretettel és tisztelettel köszöntötték 90. születésnapja alkalmából Dr. Bodó Imrét október 7-én az Állatorvostudományi Egyetemen.

Hogy mennyire érvényesült a hely szelleme ezen az eseményen, arra a professor emeritust elsőként köszöntő **Dr. Sótanyi Péter** rektor hívta fel a figyelmet. Az ünnepségre ugyanis a **Dr. Tormay Béláról** elnevezett előadásban került sor. Tormay, **Dr. Ujhelyi Imre**, **Dr. Wellmann Oszkár**, **Dr. Csukás Zoltán**, **Dr. Horn Artúr** és **Dr. Bodó Imre** az állattenyésztés legkiválóbb személyiségei közé tartoznak, akik az Egyetem jó hírét öregbítették és öregbítik a világban.

Csak igen kevés ember képes az elmélet és a gyakorlat olyan hihetetlen mértékű ötvözésére, mint az ünnepelt, akit 1974-ben ismertem meg az Állattenyésztési Tanszéken, ahová Horn Artúr hívására érkezett Herceghalomról – tette hozzá **Dr. Sótanyi Péter**. – Köszönöm a sorsnak, hogy megismerhettem, tanítványa és kollégája lehettem. **Dr. Bodó Imre** példát adott szakmából, hivatásból magyarságból és hitből. Nagyon sajnálom, hogy amikor nyugdíjba vonult, az akkori vezetés nem alkalmazta nyugalmazott egyetemi tanárként. Munkájának ugyanis óriási hatása volt a magyar állattenyésztésre!

Dr. Gáspárdy András, az Állattenyésztési, Takarmányozástani és Laborállat-tudományi Intézet tanszékvezető egyetemi docense elmondta, hogy **Dr. Bodó Imre** a Duna menti Állatfajták Nemzetközi Génmegőrző Egyesület létrehozója és első elnöke olt, ma tiszteletbeli elnök.

Az ünnepeltet **Dr. Battay Márton**, az Egyetem főtitkára laudálta.

Dr. Bodó Imre 1932. október 4-én Budapesten született. Édesapja az erdélyi Kászonból származott. A Ludovika Akadémia növendéke volt, később az

örkénytábori Magyar Királyi Lovaglótanárképző és Hajtóiskolában végzett. Tanított a Ludovikán, az örkénytábori iskolában és Gödöllőn is.

Az ifjú **Bodó Imre** Kőszegen kezdte tanulmányait a katonai reáliskolában. Második világháborús hadifogság után a piarista gimnáziumban tanult tovább és 1951-ben érettségizett **Jelenits István** osztálytársaként.

1956-ban Gödöllőn szerzett kitüntetéses mezőgazdasági mérnök oklevelet, majd 16 évig dolgozott különböző mezőgazdasági üzemekben, Herceghalmon, Iregszemcsén, végül a Hortobágyi Állami Gazdaság főállattenyésztőjeként. Ekkor már 7 gyermeket neveltek feleségével elég nomád körülmények között. A gyerekek jó taníttatása érdekében tértek vissza először Herceghalomra, majd Budapestre.

Az Állatorvostudományi Egyetemen 1974-ben adjunktusként kezdett dolgozni, tíz évvel később lett tanszékvezető egyetemi tanár. A magyar szürke marha megmentése mellett – amivel hazánk kimagasló értékét őrizte meg – nevéhez kötődik az egyetemi jelképpé vált Csatlós bika szobrának felállításá.

Nyugdíjba vonulása után Debrecenben lett egyetemi tanár, 2013-tól az ÁTE professzor emeritusa. Egyetemi doktori fokozatát 1967-ben, a kandi-

dátusit 1977-ben szerezte meg. 1991-től az MTA doktora. Az ÁTE idei doktoravató ünnepségén fia, **Dr. Bodó Gábor** professzor az Egyetem Aranygyűrűjét vette át, ő maga pedig Életfa díjban részesült.

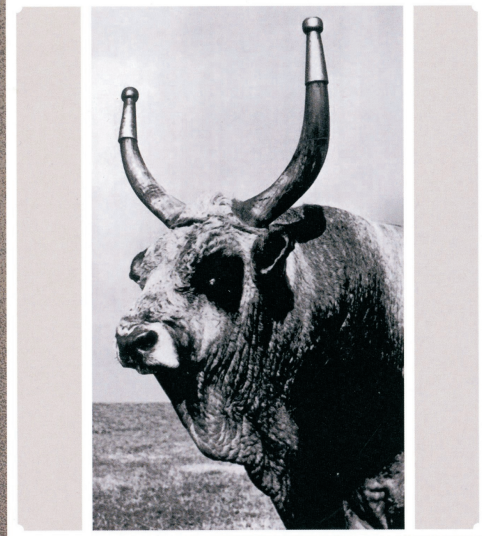
Dr. Gálfi Péter professzor szerint **Dr. Bodó Imre** igaz ember, jó nevelést kapott, jó példát mutattak neki, és ehhez tartotta magát egész életében.

Az ünnepség **Nagy Géza**, a Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete elnökének köszöntőjével folytatódott. Ő elmondta, hogy Dr. Bodó Imre munkájával és családjával teljes kiteljesedést ért el. Köszönetet mondott neki a fajta megmentéséért, és azért, hogy az **Anker Alfonz** által lefektetett alapokon tovább haladva olyan tenyésztési programot alkotott, amellyel ezt a fajtát vissza lehetett hozni a pusztulás széléről. Végül az egyesület létrehozásáért fejezte ki háláját, majd **Maróti-Agóts Ákossal** közösen átadták az ünnepeltnek A magyar szürke szarvasmarha című kötet új, a 90. születésnap alkalmából megjelent kiadásának példányát. A könyvet Gyulai Katalin tervezte.

Dr. Bodó Imrét videóüzenetben köszöntötte **Peter Dovc**, a Ljubljanoi Egyetem professzora, végül **Dr. Bodó Gábor** professzor a család részéről osztotta meg gondolatait. Kiemelte, hogy szülei bátorságra, kitartásra, önfegyelemre, becsületességre, tisztességre tanították őt és testvéreit.

A MAGYAR SZÜRKE SZARVASMARHA

UNIVET

A gólyabálok sikere évről-évre garantált, már csak azért is, mert minden alkalommal cserélődik a résztvevők köre. A fényes, fergeteges eseményeken nincs sok idő gondolkodni a hagyomány eredetén, mert gyorsan magával ragad a lelkes tömeg. Annyi biztos hogy a bál szó az olasz táncolni szóból ered. De vajon miért és mióta hívjuk az első éves hallgatókat gólyáknak? Erre nehezebb választ találni.

Kis keresgéléssel kiderül, hogy más-más országokban másképp hívják az elsőöket. Gyakori, hogy valamilyen állatfajról nevezik el őket. Németországban rókák, Romániában kacsák a gólyák, Zala megyében pedig bulekok, de ez megtévesztő, hiszen ott a gólyákat hívják ezen a néven.

Képriportunk az ÁTE november 5-i gólyabálijának sokak számára feledhetetlen pillanatait eleveníti fel.

GÓLYABÁL 2022

Marek Napok

Tanárportrék egy puding mellett

Három elhivatott egyetemi oktatót hívtak meg a hallgatók a 2022. évi Marek Napok október 28-i Puding programjára. Dr. Fodor Kinga, Dr. Németh Tibor és Dr. Balka Gyula odaadóan szeretik a szakmájukat, állhatatosan úzik hobbijaikat, jól érzik magukat az állatorvostan-hallgatók társaságában.

BALÁZS GUSZTÁV

Pudingot akkor eszünk, amikor jól érezzük magunkat. Az ezen a néven meghonosodott beszélgetős délután rangját mi sem fejezi ki jobban, hogy a hosszú hétvégét megelőző napon is telt házat vonzott a Hallgatói Központba. Meg is jegyezte Dr. Balka Gyula, hogy ennyi hallgatót még egyetlen előadáson sem látott. A másfél órás együttlét alatt mindenki elfogyasztott egy pudingot.

*

A szót elsőként **Dr. Fodor Kinga** egyetemi docens, a Laborállattudományi és Állatvédelmi Tanszék vezetője kapta meg. Elmesélte, hogy Marsvásárhelyen született, szülei humán orvosok. Székely lányként nagyon makacs, de e tulajdonságának eddig csak az előnyét látta.

Szüksége is volt ezekre a tulajdonságaira, mivel ez egyetemi karrierje nehezen indult. Az első években katonásan alakultak a jegyei, egyesek és kettesek kerültek az indexbe. Vizsgáin többször megkérdezték, mégis hogyan képzei el az állatorvosi munkáját, de nem a teljesítménye, hanem a neme miatt, ugyanis abban az időben a hallgatók négyötöde fiú volt. Ő viszont kitétt magáért: diákként szülte meg az első gyermekét. Tanulmányai sikeres befejezéséhez nagyon sok segítséget kapott gyermekorvos édesanyjától.

Két gyermeke van. A fia sportmenedzser Wales-ban. Lányából informatikus lesz, most mesterszakos hallgató. Büszkén mondta, gyakran töltik együtt az időt gyermekeivel állatorvostan-hallgatók társaságában is.

Az állatorvoslás gyakorlati alapjait Dr. Németh Tibor professzortól tanulta, nála volt gyakoronok, majd az egyetemi főállása mellett rengeteg helyen dolgozott. Állatkereskedések, állatmenhelyek és kísérleti állatházak ellátó orvosa is, így került az állatvédelembe is. Beutazta a világot, például a ceyloni elefántmenhelyen több napot

is eltöltött, de vadállatok felnevelésével is foglalkozott. Állatvédelmi szervezetekkel itthon évekig járőrözött. Sok írása mellett a macskák, kutyák és kisállatok helyes táplálását bemutató köteteire a legbüszkébb, legújabb könyve nemrég jelent meg, *Vadak közt szabadon* címmel.

Kedvenc állata a majom, imádja, hogy fütyül mindenre. Ő sajnos nem ilyen laza. Gyűjti az újabb és újabb végzettségeket, most éppen család- és rendszerállítást tanul, ami egy újszerű humán terápia. Rendkívül fontosnak tartja mentális egészségünk megőrzését, ami Magyarországon még elhanyagolt terület, jövőbeli terapeutaként ebben szeretne segítséget nyújtani akár a diákoknak is.

Hobbija a hegymászás, túrázás és a futás. Buksi kutyája, aki már ikon az egyetemen, jelenleg elmúlt 16 éves. A családba tartozik még fia Lucy nevű, wales-i vérvonalú törpe tacsója és lánya Lafi nevű, „vállról indítható” csivava kiskutyája.

*

Tősgyökeres budapestiként **Dr. Németh Tibor** eléggé kétségbeesett attól a gondolatától, hogy végzése után vidékre kerül. Szerencséjére éppen volt egy üresedés a Sebészeti Tanszéken. Így azután 1991 óta ez az első munkahelye, amelynek ma már tanácskezelő professzora.

Szülész-nőgyógyász édesanyja 92 éves, édesapja rendőrkapitány volt. Szülei révén éveken át minden hétvégén az Operaház vagy a Fővárosi Operettszínház előadásain lehetett megtalálni.

Mindig is fontos volt számára az állatok közelsége és világéletében kisállatokkal akart foglalkozni. Bár hat éves korától lovagolt, nem szeretett volna lósebész lenni, jöllehet mindig is nagyra becsülte és becsüli azokat a kollégákat, akik ennek a fajnak a gyógyítására vállalkoznak.

Vannak, akik azt mondják az Egyetem klinikai rektorhelyetteséről, hogy nem is volt egyetemista, mert utóvizsga nélkül végzett az István utcában. Leckekönyve egy hármast és egy négyest mutat, a többi jegye jeles. Egy sor műtétet ő végzett először Magyarországon. Veseátültetést pedig másodikként Európában.

Sportolni korán kezdett. A sízés tudományát még fűzős cipőben sajátította el. Hobbijává azonban a foci és a vitorlázás vált. A 123 éves BEAC öregfiúk csapatában ő a legfiatalabb igazolt játékos és házi gólkirály. A balatoni Kékszalag Nagydíjon pedig bronzérmert szerzett.

A sebészet és a foci között csak a fizikai erőfeszítésben lát párhuzamot. Tovább boncolva a témát, elárulta, hogy a futball azért kell, hogy kitombolhassa magát. Bár mindig ő „kap”, tette hozzá, hiszen csatárként az ellenfél térfelén kell helytállnia.

Nagylánya 26 éves marketingmenedzser, most ment férjhez. Fia a közszolgálati egyetemen tanul, rendőrtisztként lép majd a nagypapa nyomdokaiba. Kislányából állatorvos lesz. Önfeledten mesélte, hogy legkisebb gyermekének kedvenc helye a kislát klinikai intenzív osztálya. A vizsgalóasztalra könyökölve nézi a kórlapokat és kérdezi a betegek állapotáról az őt körbe álló felsőbb évfolyamos hallgatókat.

*

Dr. Balka Gyula, a Patológiai Tanszék egyetemi docense, a Magyar Állatorvosok Lapjának főszerkesztője büszkélkedhet a tanári karból a legfiatalabb korban készült fotóval. Édesanyja terhességéről mutatott be egy 39. héten készült röntgenleletet, ami napjainkban már elképzelhetetlen lenne.

Budapesten született, de Kapuváron nőtt fel. Sok időt töltött a nagyszüleinél, akik malacokat tartottak. Onnan jött az ihlet, hogy állatorvos lesz. Ebben az is szerepet játszott, hogy látta, milyen nagy tisztelet övezte a fehérköpenyes szakembereket.

Nem is volt B terve, a kezdetektől seretésekkel akart foglalkozni. Bár be-

mutatott egy lovas képet az egyetemi gyakorlatról, amelyen ketten látszanak egy paripával, csak ilyen szolid kapcsolatba került a hátasokkal.

Hallgatóként barátaival együtt két évig vitték az Equus Klubot. Parádés idők voltak, minden csütörtökön rendeztek bulit, amiken szervezőként zárásig, majd azután is, általában reggel 6-ig helyt kellett állni. Szó mi szó, a pénteki előadásokon nemigen sikerült koncentrálnia.

Már diákként részt vett viszont egy Pudingon, ahol fotó készült róla és barátnőjéről, akivel 2010-ben házasságot kötött. Dr. Balka Gyula a diagnosztikai munkában, az oktatásban és a kutatásban vesz részt, felesége gyakorló állatorvos.

A Puding legfiatalabb vendége rendszeresen sportol. Karatévál kezdte, majd átváltott a thai boxra. Emellett súlyzós edzéseket végez és focizik.

Elhelyezkedése után rögtön lehetősége nyílt világszerte konferenciákra utazni. Fő témája a sertés reprodukciós és légzőszervi szindróma vírus kutatása. Az ezzel a betegséggel foglalkozó tanácskozások egyik legjelentősebb városából, Cichagóból amerikaifutball mérkőzésen készült fotót vetített, de Bajorországban is járt, ahol az FC Bayern München csapatának meccsén örökített meg egy szép pillanatot.

A legfontosabb azonban számára is a családja. Fialatabb lánya egyelőre feltaláló szeretne lenni, idősebb pedig állatorvos, de mindketten nagyon szeretik az állatokat.

A Puding pedig úgy lett „kerek” a hallgatóság számára, hogy megtudtuk, a Balka családban a macska a kedvenc háziállat.

A szerző felvételei

„Az állatok szeretete nem elég”

Beszélgetés Ciara Reynoldssal, a Skills Lab hallgatói vezetőjével

Amikor következő interjúalanyként Ciara Reynolds nevét kaptam, úgy éreztem mázlim van. Két évvel ezelőtt már találkoztunk, amikor segített egy élő Instagram bejelentkezésnél, ami az egyetemi diákeletről szólt. Emlékszem, az előző interjú során az volt a benyomásom, hogy ő egy rendkívül határozott ember, aki tisztában van a céljaival, tudatosan alakítja a karrierjét. Ismerje meg Ciarát, az amerikai ír nemzetiségű, ötödéves hallgatót és Ön is megláthatja!

BULEJKA ALEXANDRA

– **Már az első évben elkezdted írni a szakdolgozatod.**

– Igen, ez egy nagyon érdekes, hároméves projekt volt. A város két különböző pontjáról gyűjtöttem kullancsokat, és egy kiterjedt elemzést végeztünk körülbelül 4000 példányon, morfológiai, DNS és patogén elemzést. Az eredményeket először a tavalyi TDK konferencián mutattam be, majd idén októberben megjelent az írásunk az „Experimental and Applied Acarology” című folyóiratban. Ez az első publikációm, nagyon izgatott vagyok.

– **Két éve azt mondtad, hogy a diplomaszerezés utáni célod a doktori cím.**

– Igen, vagy PhD fokozatot szerzek, vagy a „European College of Clinical Veterinary Behaviour” bizonyítványát, valószínűleg mindkettőt, de ez még odébb van. Az érdeklődésem középpontjában az állatok viselkedése és gondolkodása, etológiája áll. Tudományos pályára készülök, leginkább a kutatással és az oktatással kapcsolatos feladatokat élvezem.

– **Érdekes, az ide járó diákok nagy része az állatgyógyászatban képzelet el a jövőjét.**

– Az állatorvosi végzettség egyik nagy előnye, hogy rengeteg irányba el lehet vele indulni. Dolgozhatsz Afri-

kában zoonózisokon (állatról emberre terjedő betegségek), laboratóriumban vagy hatósági állatorvosként és így tovább. Az állatorvosi diploma sok karrierlehetőség alapja, de a kisállatklinika nálam sosem volt opció.

– **Miért nem?**

– Mielőtt az egyetemre jöttem 5 évig dolgoztam kisállatpraxisban. A kiskutyák aranyosak, de én jobban szerettem a rejtvényeket! Egy összetett esetben, ahol több tényező és több probléma merül fel, figyelembe kell venni a környezetet, a genetikát, az állat hátterét, az érintett embereket stb.; majd egy személyre szabott kezelési tervet készíteni – ez sokkal érdekesebb. Őszintén hiszem, hogy az orvostudomány jövője azon múlik, hogy mennyire értjük meg és hiszünk pácienseink viselkedésének okaiban. Úgy gondolom, hogy szerte a világban, az állatorvosi közösségekben nem fektetnek kellő hangsúlyt a viselkedés tanulmányozására. Oktatással – amit egyébként rendkívül élvezek – nagyobb hatást tudok elérni. Ha egy klinikán dolgozok, akkor pár ezer kutyának segíthetek a karrierem folyamán, de ha tanítok és ezt a tudást mások be tudják vinni a praxisukba, akkor az hatékonyságban túlmutat rajtam.

– **Hogyan találtál rá a viselkedéstudomány területére?**

– Az USA-ban először állatmenhelyen kezdtem el dolgozni. Aztán mélyebbre szerettem volna ásni az állatgyógyászat területén, így egy praxisban helyezkedtem el egy csodálatos orvosnál, akinek viselkedéstudományi területről volt mesterdiplomája. Viselkedésterápiákat tartott, félelemmentes tréningeket vezetett, zseniális volt. Láttam, hogy az állatok érzései milyen óriási hatással vannak életük más területeire. Voltak emésztőrendszeri betegségeben szenvedő kutyáink, akiket szorongásoldó gyógyszerekkel kezeltünk és megszűnt a betegségük. A bél-agy kapcsolat egy lenyűgöző

kutatási terület. **Dr. Kinnaird** mentorált engem, ő hívta fel a figyelmemet arra is, hogy ha nem engedhetem meg magamnak a diplomaszerezés költségeit az USA-ban, akkor folytassam Európában. Amikor Magyarországra költöztem, elhatároztam, hogy otthont teremtek magamnak. Be akartam kapcsolódni az egyetemi életbe, a magyar kultúrába, a nyelvbe, munkát vállalni. Részt vettem az egyetemi kirándulásokon, mentorprogramokban, segítettem az újaknak megismerni az itteni dolgokat. Egyébként idén én lettem a bálkirálynő a golyabálon. Nagyon élveztem, koronát is kaptam.

– **Mindig ilyen aktív, segítő típusú ember voltál?**

– Egyáltalán nem. Hat évig dolgoztam mielőtt az egyetemre jöttem, az átlagéletkorhoz képest idősebb diák vagyok. Örülök, hogy rászántam az időt, dolgoztam magamon, és rájöttem, mi az, amit szeretnék csinálni. Amikor készen álltam, már rengeteg tapasztalattal – orvosi és élettapasztalattal –, önmagam egy jobb verziójává válva érkezhettem ide. Szerintem közel sem lettem volna olyan sikeres vagy elégedett a munkámmal, mint most, ha közvetlenül a középiskola befejezte után Budapestre jövök. Tínedzserként nem voltam társasági ember. Ez olyasvalami, amibe bele kellett nőnem. Amint megtaláltam, amit szeretek csinálni, úgy kezdtem örömet lelni abban, hogy ezt a tanításon keresztül megoszthatom más diákokkal.

– **Ha olvastad a korábbi interjúkat Yuri Oh-val, ő is hasonló dolgokat mondott. Azok a hallgatók, akik az egyetem előtt mással töltenek egy kis időt, általában határozottabbak a jövőbeli terveikkel kapcsolatban.**

– Egy ideig részt vettem a SAM-buddy mentorprogramban, és most a Skills Lab miatt sokat beszélgetek hallgatókkal. Mindig megkérdezem tőlük,

hogy „miért vagtok itt?” és a leggyakoribb válasz a „mert szeretem az állatokat”. Megdöbbenek, amikor azt mondom, hogy ez nem elég. Ha szeretted az állatokat, akkor fogadj be egy kutyát. Amikor azt kérdezem magamtól, hogy én miért vagyok itt, akkor a válasz egyértelmű: mert szeretem a tudományt. Imádom, hogy ha ránézek egy kutyára, akkor látom az izmokat és az ínakat, amelyek úgy működnek, mint egy gépet, hogy átfusson a mezőn; vagy ahogy a neuronok tüzelnek az agyában, hogy másképp továbbítsák a jelet, amikor boldog, mint amikor fél. Imádom, ahogy minden apróság működik, szeretem a zavaros részeket és a kirakókat, és azt, hogy ha végre összeilleszted a darabkákat, akkor segíthetsz egy élőlényen. Nem tudom elképzelni, hogy bármi mást csináljak. Ha megtalálsz magadban a „miértedet”, akkor könnyebb lesz tovább hajtani, ha nehezebb a helyzet.

– **Mesélj a Skills Lab projektről.**

– Több mint 2 éve vezetem az Univet Skills Lab programot, ami egyre növekszik és bővül. A Skills Lab olyan, mint egy kórház, azt szimulálja, felszerelésekkel, amin gyakorolni lehet – remélhetőleg a következő féltől új CPR-bábukkal és intubációs modellekkel gyarapszunk. Tehát a hallgatók jöhetnek hozzánk gyakorolni, dolgozhatnak bizonyos témákon, kérdéseket tehetnek fel stb. Néhány évbe még bele fog telni, amíg teljes kapacitással működni tud, de amit most csinálunk, és amit folytatni tervezünk, az a kü-

lönöző workshopok szervezése. Például van varrási workshopunk, ahol 2 órán keresztül csak varrási technikákat gyakorolnak a diákok, volt workshopunk az intenzív ellátásról és a sebészeti beavatkozásokról. A kedvenceim a viselkedéstudományi órák, amiket én tartok: állatbarát kezelés, hogyan kell olvasni a páciens testbeszédét, mi az a deszenzitizáció és az ellenkondicionálás. Azért is szeretem ezeket az órákat, mert itt élő állatok vannak a segítségünkre.

Tehát alapvetően a Skills Lab egy kiegészítő program olyan gyakorlati készség megszerzéséhez, amire nincs elegendő idő az előadásokon. A workshopok segítségével a hallgatók gyakorolhatják azokat a mozdulatokat, amelyeket az agyuk már ismer, de a kezük még nem tanulta meg. Voltak pszichológiai témákkal foglalkozó előadásaink, például az kiégésről, arról hogyan vigyázz magadra és a kollégáidra. A TDK konferenciára készülve prezentációs workshopot tartottunk, ahol a hallgatók bemutatták a TDK munkáikat, és visszajelzést kaptak arról, hogyan tudnának fejlődni az éles eseményig. Szerteágazó a tevékenységünk, az alapvető manuális készségek fejlesztése mellett a szakmához kapcsolódó egyéb képességek és készségek gyakorlásával is foglalkozunk.

– **Minden hallgatónk számára elérhető a Skills Lab?**

– Természetesen, minden hallgató és egyetemi dolgozó előtt nyitva áll az ajtónk. Vannak olyan gyakorlataink, amelyek inkább a felsőbb éves hall-

gatóknak szólnak, előzetes tudást igényelnek. Vannak angol, illetve teljesen magyar nyelvű óráink is.

– **Kik a tanárok?**

– Felsőbb éves hallgatókból áll a demonstrátorok csoportja, illetve én vagyok az igazgató, minden viselkedéstudománnyal összefüggő órát én tartok. Van, hogy külsős vendégeket hívunk meg előadni, gyakorlatilag a világ minden tájáról csatlakoznak hozzánk, legtöbbször online. Jelenleg ez főként egy hallgatók által működtetett projekt, ami szerintem szuper, kutatások szerint sokkal kevésbé stresszes, ha kortársaktól tanulunk. Vannak olyan hallgatóink, akik már évek óta dolgoznak az állatorvosi szakmában, illetve olyanok, akik rendelkeznek valamilyen korábbi végzettséggel. Fogjuk ezeket a tapasztalt hallgatókat és hagyjuk őket tanítani. Ha van valamilyen speciális tudásod, tapasztalated és szeretnél csatlakozni hozzánk demonstrátorként, akkor keress minket!

– **Mennyire népszerű a Skills Lab?**

– Gyorsan növekszik, most átlagosan 30-40 hallgatót fogadunk alkalmanként. Ebben a félévben létszámkorlátot szabtuk, mert ezek gyakorlati órák, ahol ügyelünk arra, hogy mindenki egyéni figyelmet kapjon. Sok időbe telik, amíg egy ilyen rendszer jól tud működni. Én nagyon hiszek a Skills Lab-ban és érdekel a sorsa.

– **Mik a teveid a diploma megszerzése után?**

– A szemeszter elején kaptam egy állásajánlatot az egyetemről, szeretnék, ha diplomaszerezés után itt maradnék és vezetném a Skills Lab-ot. Emellett dolgozhatok a PhD-men és taníthatok. Szóval úgy néz ki, hogy egy darabig itt maradok Magyarországon.

2023 februárjától új helyen, az N épület Nádaskay-termében leszünk megtalálhatók. További információkért a Skills Labbal kapcsolatban és a soron következő workshopokért, keress fel Facebook oldalunkat:

www.facebook.com/StudentSkillsLab
Lépj velünk kapcsolatba az oldalon keresztül vagy e-mailben:
skillslabunivet@gmail.com

Interview with Ciara Reynolds, the student leader of Skills Lab

„Loving animals is not enough”

When I got Ciara Reynolds' name as the next subject to interview, I felt lucky. We already met 2 years ago when she helped us to make an Instagram live session about student life at the university. I remember how she impressed me back then as an extremely determined person who knew her goals and what she wanted in her career. Meet Ciara, an American-Irish 5th-year student and you will see.

ALEXANDRA BULEJKA

– You started to write your thesis in your first year.

– Yes, it was a very interesting 3-year project. I went out to two different locations in the city to collect ticks and we did a huge analysis of about 4000 specimens. Morphological, DNA and pathogen analysis. I presented the results at the TDK conference last year and in October our paper was published in the journal of Experimental and Applied Acarology. It is my first publication, so I am very excited.

– Two years ago you said your goal was to pursue PhD studies after you graduated here.

– Yes, I am planning for either a PhD or a board certification from the European College of Clinical Veterinary Behaviour, probably both but that is way down the road. My real interest is clinical animal behaviour, cognition, and ethology. I am looking for a career in academics, as post-clinical practice, research and teaching what I am so happy doing.

– I am surprised to hear that. At the university, I usually meet students who imagine themselves working in animal care.

– I think the great thing about a veterinary degree is that it can go in so many directions. You can work in Africa on zoonotic diseases, you can work in a lab, or in state medicine. A

veterinary degree is the base for so many jumping-off points, and for me, that point has never been a small animal hospital.

– Why is that?

– I worked in small animal practice for 5 years before I came here. Puppies are cute but I like puzzles more! In a complex behaviour case where there are multiple factors and multiple issues, you have to consider the environment, genetics, the background of the animal, the humans involved; and then finding an individualised plan is just a lot more interesting for me. I truly believe that

the future of medicine relies on us understanding and believing the cognition of our patients. I think in the worldwide veterinary community there is not enough emphasis on behaviour. With teaching first of all, I really enjoy teaching and second, I can make such a big impact. If I work in a clinic and I do my behaviour work I could help a couple of thousand dogs in a career but if I teach students and they can each bring that to their practices then it is bigger and better and goes beyond myself.

– How did you find the field of behavioural sciences?

– When I was in the US I originally started in shelter medicine. Then I wanted to go deeper in veterinary

medicine and I ended up working in a practice for an amazing doctor who had a master's in cognition and behaviour. She did behaviour consults, fear-free training, she was brilliant. I saw the massive impact that the feelings of animals have on every other aspect of their life. We had dogs with GI disease who we put on anti-anxieties and his GI disease cleared up. The gut-brain connection is a fascinating area of research. Dr. Kinnaird mentored me, she was originally the one who told me if I couldn't afford a degree in the US then I have the option to pursue it in Europe.

When I moved to Hungary I decided to make a life, make a home here. I wanted to be involved in the university's social life, Hungarian culture, language, the works. I've been on the uni trips, helped with outreach, the mentorship programs, everything. At the vet ball this year I was the ball queen. That was really fun, I won a crown.

– Were you always the active, helper type?

– Absolutely not. I was out of school and working for 6 years before I came here, I'm an older student compared to the average age. I am really glad that I took the time, I worked on myself, and I figured out what I wanted to do. When I was ready I was able to come to the uni with a whole bunch of experience, medical and life experience, a better version of myself. I don't think that I personally would have been nearly as successful or as happy with the work I am doing if I come here right after high school. I was not a very social person as a teenager. It was something I needed to grow into and once I found what I like to do I started to find joy in sharing that with other students through teaching.

– If you have read our previous interview with Yuri Oh, she said similar things. Students who take some time off before university are

usually more determined regarding their future plans, just like you.

– I was in the SAM-buddy mentorship program for a while, and now because of Skill Lab, I have a lot of interaction with students. I always ask them “why are you here?” and the most common answer I get is “because I love animals,” and they are shocked when I tell them that it's not enough. If you love animals, get a dog. When I ask myself why am I here, it is because I love science. I love that when I look at a dog I can see the muscles and tendons that pull it like a machine to run across the field; and the way neurons fire in its brain to transmit a signal differently when it is happy versus afraid. I love how every little bit works, I love the confusing parts and the puzzle, and that when you finally put together the pieces you can help. I can not imagine doing anything else. If you find your why in you what you truly love, it makes it easier to push it, even when things are hard.

– Tell us more about the Skills Lab project.

– I have been running the Univet Skills Lab program for over 2 years now and we have made some really great expansions. A true skills lab is almost like a fake hospital, you have models, practice equipment - hopefully from next semester we will have new CPR dummies and intubation models - on which students can come to practice, work on certain topics, ask questions, etc. It will take a couple of years to fully up and running but what we are doing now and what we plan to continue with is the workshops.

For example, we have suturing class where for 2 hours students practice suturing techniques, we had workshops on ICU and surgical procedures. My favorite workshops are the behavior classes that I teach: animal friendly handling, how to read your patient's body language, what desensitization and counterconditioning are, I love those classes because we bring in live animals. So basically it is a supplementary program for all the practical skills, when there isn't time to focus on them in lectures. With the

help of this program students can get that manual practice for things your brain knows but your hands haven't learned yet. We also had lectures on burnout and psychology, how to take care of yourself, your colleagues. This week we had presentation workshops for TDK conference where students came and presented their TDK work early and were able to get direct feedback on how they could improve for the real event. We have all kinds of so-called paraprofessional or soft skills here as well as core manuality.

– Is Skills Lab open for every student?

Of course, it is open to all students and university staff. We do have some practicals which are limited to higher year students, some of our more advanced practicals. We have classes in English and we have classes which are fully in Hungarian.

– Who are the teachers?

I'm the director, I teach all of the behaviour classes and lead most of the workshops. We have some of the higher-year students who are demonstrators. Sometimes we bring special guests in, they join us virtually from all over the world. Right now it is mainly a student-supported project, which I think is great because according to research on peer-supported learning, it is a much lower stress environment. We have students who have worked in vet med for years, others who have previous degrees, so we take those students who have a

large amount of experience and we let them teach. We are looking for some new demonstrators who have experience, so if you have any special knowledge and you are interested in being a demonstrator contact us!

– How popular is the Skills Lab?

– Skills Lab has been growing rapidly. Now we have an average of 30-40 students per class. This semester we set attendance limits because these are supposed to be practical classes where we make sure that everybody gets individual attention. It takes a long time to do something properly, Skills Lab is something I really believe in and care about.

– What is your next step after graduation?

– Earlier this semester the university offered me a position to stay here and run Skills Lab after I graduate. I can work on my PhD while also doing Skills Lab and teaching classes. So it looks like I am going to be here in Hungary for a while.

For more info about Skills Lab and to see upcoming workshops check out our Facebook page

(<https://www.facebook.com/StudentSkillsLab>) You can contact us with additional questions through the page or via email: skillslabunivet@gmail.com

From February 2023, students can find us in our new home, the Nádaskay room in building N.

Papírra vetett
képek
– vászonra festett
versek

Ezzel a címmel tartottak irodalmi estet és kiállítást lapzártánk után, december 2-án az Egyetem Nádas-kay olvasótermében.

Smitnya Enikő versei, Bálint Szabolcs festményei hangolták a tél legszebb hónapjára a közönség lelkét.

A házaspár alkotásaival szeretnénk mi is megörvendeztetni olvasóinkat.

December érkezik

Karácsonyi mese

A tündöklő, színarany nap, mely
mosolyogva szórta tájra sugarait,
ásítva, szemeit lassan becsukva
eltűnt a zöldellő fenyők mögött.

December érkezett.

Zord szakállát némán végigsimította,
és November őszapó képében
helyéről felállva egy diót nyomott utódja markába.

„Mennyi pompás dolgot hagyok rád!”

– mondta, majd kabátját a vállán megigazítva, elindult a hegyek felé,
a halovány nap nyomába.

Elégedetten lépdelt a szürke ködben,
hiszen kamrák minden szegletét megtöltötte.

Van dió, mogyoró,
alma, bor és ó...!

a polcokon minden földi jó.

December a vén télapó!

A fagyos telek atyja
subáját szorosán összehúzva
leült a tűz mellé, és megvárta,
amíg November eltűnt a félhomályban.

„Dologra fel!” – mondta – enyém a legtöbb munka!

Ebben a zord, kemény hidegben

jóságot, szeretetet kell vinnem a szívekbe.

A házakba meleget, színpompás ünnepet, gyerekeknek ajándékot,
felőtteknek csodás álmot.

Békességet, szeretetet.

Meghitt, boldog ünnepeket.

...és subáját meg-megrázva...

boldogságot szórt a világra!

Régi idők karácsonya

Hajdanán a nagymamám,
a szép karácsony hajnalán,
csizmát húzott, szölongatott,
mintha most is hallanám.

Esik a hó, gyere kincsem,
hozd a szánkót! Ügyesebben!
Ródlin csúszni de jó volna,
havas már a bércek csúcsa!

Hajdanán a nagypapám,
a szép karácsony hajnalán,
műhelyében tűz pattogott,
fenyőfára talpat rakott.
Hozd a diót, csomagoljuk!
Karácsonyfát felállítjuk!
Meleg szobák ablakán át,
Jézuskára vár a világ!

Hajdanán az anyukám,
a szép karácsony hajnalán,
Kedves szóval ébresztgetett,
gesztenyét sütögetett.
Kicsi lányom, mondta halkan,
öltözz gyorsan, karácsony van!
Apu már a jó nagy hóban,
hócsatázna, de jó móka.

Hajdanán az apukám,
a szép karácsony hajnalán,
Kucsmát húzott, udvarra ment,
havat sepert, szeretgetett.
Gyere babszem! Ölébe vett,
hóembert is építgetett!
Nevettünk a görbe orrán,
seprű állt ki az oldalán,
de jó is volt, édesapám!

Nagyon régen hajdanán,
egy szép karácsony hajnalán,
Pattogó tűz melegében,
lelkünk boldog meghittségben,
karácsonyi fényességben,
kint a hideg hóesésben,
szánkózhatnánk nagymamám.
Kezem fogná nagypapám.
Édesapám hóemberén,
jót nevetne anyukám.

Conversation with associate professor Dr. László Könyves

„We teach health instead of disease”

Originally, associate professor Dr. László Könyves wanted to be a vet in Jánossomorja. Instead of becoming a local vet however, he now serves an entire country, as his Department of Animal Hygiene, Herd Health and Mobile Clinic provides care for patients all over Hungary. The Department's main task is to help preserving the health of livestock in large farms. Here's an extract of our interview with him.

GUSZTÁV BALÁZS

I was born in the winter of 1970 in Csorna, but I was brought up in Hanságliiget. I have very happy childhood memories. My father was a foreman of machinery operators in the Lajtahanság State Farm, my mother was an administrator and then an accountant at the same place. We moved to Jánossomorja in 1980. I loved living there, too. Thanks to the crickets, bugs and frogs living at the banks of the Hanság canal, I became fond of nature and biology.

I completed my A-levels at Győr's Péter Veres Veterinary Vocational High School as an animal health guardian, in other words, an orderly who assists veterinarians in their work. However, my qualification didn't offer a real stepping stone to the University of Veterinary Medicine, because we only studied chemistry for two years, for example. On the other hand, I took an achievement test in animal hygiene where Professor Kovács' book was a recommended reading for the exam. I wasn't admitted on my first attempt. As a herdsman with a secondary school degree, I worked under the wings of animal biotechnologist **Dr. Elemér Gergátz** in Óvár for a year. Born from combining embryos, his goat-sheep chimera called a "shoat" was still around at the time. That's where I met veterinary anatomist Dr.

"As the head of a department responsible for applied sciences, I must make sure that our scientific achievements are applicable"

László Sótónyi, our Rector's father, who created outstanding visual aids for education I was admitted to the University on my second try, and I began my studies with the clear intention to become an honest village vet.

– **But the University became your workplace instead.**

– By the time I graduated, collective farms had been dissolved and many people had given up animal husbandry. The veterinary biotope I was supposed to base my practice on was basically gone. At that point, I got a call from the Students' Secretariat that Professor **Endre Brydl** wanted to see me. I had written my thesis under his supervision. He offered me two opportunities.

The first one was to participate in a research project at the Animal Breeding Performance Analysis Ltd., while the second one was to spend my internship at the Department. Well, to decide how to go on afterwards, he said. I chose his second offer and I

can't talk about him without getting emotional. I consider him as my second father. He supported me, guided me and raised me in my career. To this day, I still work in his area of expertise, i.e., cattle herd health.

– **What is your main area of research?**

– The herd-health management of dairy cows with a special focus on the research, prevention and monitoring of metabolic disorders. As the head of an animal hygiene department however, I must do research in a larger area as well. For example, our profile includes environmental physiology, i.e., the responses of various animal species to environmental factors.

Since the Animal Hygiene is a synthesizing science, we have considerable capacity for various research programmes.

As part of the jubilee meeting, we opened our atomic spectroscopy laboratory upgraded with a new instrument park, which offers an

outstandingly valuable infrastructure for research programmes.

As the head of a department responsible for applied sciences, I must make sure that our scientific achievements are applicable. That's why we keep close contact with various agricultural stakeholders, animal husbandry farms, the animal foodstuff industry, the human food industry, professional associations up to the level of specific Product Boards as well as research institutes, so that we could develop and implement practice-oriented research projects run by consortia.

– Just before our interview, you were conducting a practical course for veterinary students from the United Arab Emirates. Can you tell us about this training course?

– The UAE started its veterinary training programme a couple of years ago. They were looking for a partner with the right conditions to teach practical skills. They chose our University and they have been sending their students to us for several years. As part of their small and large animal

study blocks, two weeks are dedicated to cattle herd health, which I am in charge of. We run practical classes for them in various dairy and beef farms, including Enyingi Agrár Corporation's Kiscsér cattle farm with 1600 cows and Kossuth 2016 Agricultural Corporation's site in Jászárokszállás, where they use a cutting-edge milking robot system and collect lots of real-time data as well. At Embriobos Ltd's beef cattle farm in Martonvásár, the students can observe an embryo production and transfer laboratory in operation. They can participate in embryo flushing and evaluation, too.

– How do you envision your future?

– I want to stay working at the University as long as my health allows me. I want to grow in my scientific career. I want to be a full professor, which would mean the peak of my professional career. I would like if this department, my colleagues could achieve their goals both in their private life and their profession. To that end, I will give them all the help I can, just like I have done so far. I want to keep representing the interest of my

department for the University's benefit, maintain my relations with my colleagues and practical training in general.

My wife works as a lab assistant at the Martonvásár Institute of the Centre for Agricultural Research. We have 23-year-old twins, of whom my daughter is a senior radiography student at Semmelweis University and she already works at the radiotherapy department of the National Institute of Oncology. My son follows in his grandfather's footsteps and works as an agricultural technician. My little 16-year-old son is a student of Vörösmarty Grammar School in Kápolnásnyék. I would like to see my children grow up and become independent. I also want to keep pursuing my hobby, hunting and spend time on my other favourite pastime: viticulture in Rezi, in the Keszthelyi Mountains and in neighbouring Gyúró, where I have renovated and keep pampering a little cellar. I have around 4-5 hectolitres of wine in barrels waiting to be tapped.

Interview with PhD student Dr. László Kovács

„I can bring knowledge from the barn to the classroom”

Dr. László Kovács is a poultry healthcare specialist and an assistant lecturer at the Department of Animal Hygiene, Herd Health and Mobile Clinic. His goal is to raise graduate students' interest in poultry healthcare as well as to improve his Department's research and service activities to a level where they can be a major professional partner for practising vets. Here's an extract of our interview with him.

GUSZTÁV BALÁZS

– Although you're only 31, you have gained experience in many farms. As an attending veterinarian, you have been responsible for millions of Broiler chickens. Your professional interest is focused on poultry healthcare. Where does this dedication come from?

– I grew up in Újszász. I'm a first-generation intellectual. My parents didn't have animals, but my grandparents keep chickens. After finishing primary school, I went on studying with the idea that I would become a veterinarian or choose a profession related to geography. I completed my high school studies at Lehel vezér Grammar School in Jászberény. In the meantime, I often worked for Dr. János Gácsi, the veterinarian of my home town, who gave me an insight into the daily running of his profession. We went to dairy farms, we did house calls to castrate piglets and neuter dogs. I assisted him in the operations. The classic work of a house-to-house vet appealed to me a lot, and it inspired me to become a local vet like him.

After I was admitted to the University and began studying anatomy, I got smitten by one of its most complex areas, the nervous system. At that time, I thought I'd rather not be a mixed practice vet, but focus on canine and feline neurology instead. In my second year, I started working with Dr. Kálmán Czeibert. However, I soon "bumped into" morbid anatomy at the Department of Pathology. I liked it a lot, too, perhaps because it seemed like solving a riddle. Regardless if it was the necropsy of a dog, cow or chicken, I was always wondering what may have been the cause of death. Early in my studies I was still open to everything, but as time went on, I dedicated myself to poultry healthcare.

– How do you explain that?

I was intrigued by the significant

difference between the branches of large-scale animal husbandry. When it comes to cattle and pig farms, individual care is always possible. If the vet sees that an animal doesn't look well, he can walk up to it, examine it and administer medication individually. You can always separate a cow from the herd and perform the treatment.

However, it doesn't work like that in poultry farms! Diagnosis is completed through herd health tests and the necropsy of the animals lost on a daily basis. Looking at the stock as a whole, the most substantial conclusions are drawn from necropsy and the supplemental bacteriological, virological and parasitological examinations. Studying the morbid anatomy of poultry, I realized how important prevention was and how much damage we can save the farm from.

– **How did you start your professional career?**

– After I got my degree in late February 2017, I started working for Gallicoop Corporation in Szarvas in early March. For one and a half years, I visited turkey hatcheries, farms and slaughterhouses on weekdays, but I started a small animal practice at the weekends, heeding the advice of my vet friend working in Újszász, who told me not to put all my eggs in one basket. I thought I would have enough energy for these relatively simpler tasks of small animal care. After three years however, I went to the mayor's office. I told him I was sorry, because I knew they were counting on me long term, but I was so occupied in the poultry farms that I could no longer do this job.

Since 2018, I have been working as the attending vet of a farm with 28 thousand fattening turkeys. As a freelancer, I was hired for other jobs as well. I worked as a veterinary health supervisor for one million hybrid chickens living on broiler farms in Szeged, Orosháza, Újkígyós, Kétegyháza, Vésztő and Szeghalom. Since then, I have expanded my work to Transdanubia and Northern Hungary as well.

"Early in my studies I was still open to everything, but as time went on, I dedicated myself to poultry healthcare"

I also served as a consulting vet for a Croatian company involved in turkey and broiler chicken husbandry.

– **Then how did you find your way back to the University?**

– In June 2019 I got a phone call from Head of Department **Dr. László Könyves**. He offered me a poultry-related job at the department. I had already been entertaining the idea that it would be great to teach students about the things I do in my daily work. He told me that his department and mobile clinic had the largest clinical knowledge base at the University in terms of food animals. He didn't expect me to leave everything behind at once. On the contrary, he wanted me to bring as much knowledge from the poultry barn to the classroom as possible, and vice versa, he asked me to take the students to the source of knowledge, i.e., the poultry farms. He suggested that I should utilize my professional relations in the practical training of students. ... I was wet behind the ears, I didn't know what you were supposed to say in a situation like this, so I asked for some time to think. I told my parents what had happened and their only question was: they are calling you back to the University, why do you want to think about it?

– **What were your ideas when you started teaching in the Alma Mater?**

– The primary goal in my heart is to make sure that our University's poultry health education is of international quality. When it comes to practice, I feel a certain discrepancy: even though poultry farming is a growth industry in Hungary, the education of this area is nearly forgotten, while

practitioners don't get access to or don't necessarily apply cutting-edge procedures. I believe we must be among the best if we want to make a change in this area! In parallel with my PhD research and in connection with my active service as an attending vet, I began a poultry specialist resident training programme at the University of Veterinary Medicine Vienna. If I can meet all the requirements, I will become a member of the European college of poultry veterinary sciences, which is a major recognition internationally, too. At present, Hungary has no college member or resident.

– **How do you envision your future in ten years?**

We plan our future together with my fiancée. Vivien has a degree in economics and works as a production planner for Henkel in the industrial park between Tatabánya and Környe. I hope that our two future children will have started their primary school studies in ten years. I want to spend my active decades at the University, making poultry healthcare more interesting for students, in close cooperation with the relevant stakeholders and the University of Veterinary Medicine Vienna.

*Áldott karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kívánunk!*

